

Debesuota, šaltiau.
Saulė teka 7:13, leidžiasi 4:48.

VOL. LVIV

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Trečiadienis, Sausio-January 19 d., 1972 m.

Kaina 15c

15

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co. Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

PRIE ALIASKOS SULAIKĖ 2 SOVIETŲ LAIVUS

ITALIJA IESKO NAUJO PREMJERO

ROMA. — Pasitraukus Italijos premjerui Emilio Colombo, prezidentas Leone pradėjo nelengvą derybų su partijų vadais, senatoriais darbu, ieškodamas naujo premjero. Šis procesas gali trukti kelias savaites. Tuo metu valstybės vadelės paliekamos biurokratijos rankose. Galimas daiktas, kad prezidentas vėl pakvies vyriausybę sudaryti tą patį Colombo, kuris per 17 mėnesių valstybės valdyme parodė daug sugebėjimų.

Vyriausybę vėl teks sudaryti koaliciniu pagrindu iš: krikščionių demokratų, socialistų, socialdemokratų ir respublikonų partijų. Pastarieji gali ir nebūti pakviesti į vyriausybę, nes jie sukėlė paskutinę krizę, reikalaujant skubių ekonominių reformų.

Jei nepavyks sudaryti koalicinės valdžios, krikščionys demokratams gali valdžią laikinai sudaryti vieni, tačiau tas reikštų naujo parlamento rinkimus.

Apie kultūrą ir darbo jėgą

Praėj. metų gruodžio mėn. 9-10 d. Vilniuje įvykusioje vadinamos Aukščiausios Tarybos aštuntojo šaukimo antrojoje sesijoje deputatai diskutavo apie kultūros, sveikatos ir kt. srityse. Čia kelios nuotrupos: ("Tiesa", nr. 287):

Deputatas, kultūros "ministras" L. Šepetys pasakojo, kad šiais (1972) metais Lietuviai dailininkai Maskvoje rodys savo kūrybą, teatrui dalyvaus festivalyje. Naujieji operos ir baleto rūmai Vilniuje bus atidaryti 1973 m. pabaigoje, bet, anot Šepetio, teatruose vis dar trūksta vietų. Didžiojoje Lietuvos miestuose dar trūksta net 30 masinių bibliotekų. Įvairiose Lietuvos vietovėse trūksta tinkamų kultūros namų.

Deputatas H. Zabulis (aukštojo ir spec. vidurinio mokslo "ministras") pripažino, kad Lietuvoje vis dar labai trūksta kvalifikuotų specialistų su aukštojo mokslo. Esą, reikia daugiau rūpintis specialistų ruošimo kokybe. Zabulis dar nurodė, kad aukštosios mokyklos ir technikumams Lietuvoje vis dar labai trūksta bendrabučių. Tai ypač liečia Vilniaus universitetą, šiaulių pedagoginį institutą ir visą elę technikumų.

Deputatas V. Šumakaris, Naujosios Vilnios apygardą atstovavęs pareiškė, jog Vilniuje vis dar trūksta darbo jėgos. Jo žodžiais, į Vilnį kasmet atvyksta apie 8,000 gyventojų, be to, natūralus gyventojų prieauglis per metus siekia daugiau kaip 4,000 žmonių. Visus juos anksčiau ar vėliau teks aprūpinti gyvenamuoju plotu (deputatas nepažymėjo, kad to ploto Vilniuje ir nuo seniau labai trūksta — Red.).

Rusų veikalai

1971 m. gruodžio mėn. Vilniaus ir Kauno dramose teatruose vyravo rusų dramaturgų veikalų pastatymai. Kauno dramos teatras gruodžio 11 d. pastatė M. Roščino pjesę "Valentinas ir Valentina" (vaizduojamas rusų karių pažiūros į gyvenimą). Režisavo L. Lurje, viename vaidmenų (seneles) pasirodė A. Vainiūnaitė-Kubertavičienė, atžymint 75 m. jos gimimo sukaktį. Vilniaus akad. dramos teatre taip pat įvyko premjera — A. Volodino pjesė "Dulcinėja iš Toboso". Režisavo I. Bučienė. (E)

Planavo nuodyti Čikagos gyventojus

ČIKAGA. — Vakar WGN radijas paskelbė žinią, kad Čikagoje policija suėmė 6 asmenis, kurie planavę užnuodyti Čikagos geriamą vandenį. Policija spaudai atsisakė šią žinią komentuoti. Šeši asmenys, jų tarpe vienas chemikas ir viena moteris yra sumiti ir prokuroro įstaiga juos kaltina ketinimu įvykdyti žmogžudystes.

Radio žiniomis, samokslininkai planavę nusamdyti lėktuvą ir nuodus numesti į ežerą, šalia Centralinės Filtravimo įmonės, 1000 E. Ohio st. Skelbiama, kad sekmadienį buvo sustiprinta šios filtravimo įmonės sargyba.

Sovietai stato pirmą lėktuvnešį

WASHINGTONAS. — Pentagono slouksniai spėjo, jog Sovietų Sąjunga pradėjo statyti savo pirmą lėktuvnešį. Žvalgybos žiniomis, Nikolajev laivų dirbtuvėse prie Juodosios jūros yra statomas didelis laivas, kuris galėtų būti tanklaivis, bet greičiausia bus lėktuvnešis, kurių sovietai iki šiol neturėjo. Tose dirbtuvėse buvo statomi du rusų helikopterų laivai "Moskva" ir "Leningrad".

Lėktuvnešio statybą patvirtina sovietų bandymai su Jakovlev lėktuvais, kurie tikėtų laivams. Tuos lėktuvus sovietai bando jau nuo 1967 m. Lėktuvnešiams reikalingi trumpų įsibėgėjimų lėktuvai, o Jakovlev tipo kaip tik tokie ir esą.

Koncertai Lenkijoje

Liaudies šokių ansamblis "Rasa", Romo Galinio vadovaujamas, praėj. metų gruodžio mėn. įvykdė 10 dienų koncertinę išvyką Lenkijos miestuose. Ansamblis, priklausęs Žemės ūkio statybos projektavimo institutui, pirmą kartą koncertavo Liubline mieste, kur centrinė aikštė pavadinata Lietuvos vardu. Dar koncertavo Tomašove, Chelme, Zamosce, Krasnike, pagaliau, Varšuvoje ir Gdanske.

Koncertą Varšuvoje sekė ir Lenkijos sostinėje gyvenę lietuviai. Išvykoje dalyvavo prie liaudies instrumentų grupės sudarytas "Armonikos" ansamblukas. Buvo ir keli solistai. (E)

Kiek mokinių?

Visų rūšių bendrojo lavinimo mokyklos ir mokiniai okupuotoje Lietuvoje: 1960-61 m. buvo 4257 mokyklos ir jose buvo 435 tūkstančiai mokinių; 1965-66 m. buvo 4404 mokyklos ir 556 tūkstančiai mokinių; 1970-71 m. buvo 3778 mokyklos ir 575 tūkstančiai mokinių. (Viestnik statistiki, Maskva, 1971.V.9, 75 psl.). (E)

Prezidentas Nixonas dažnai tariasi su svarbiausiu savo patarėju dr. Henry Kissingeriu.

PALEIDO RAŠYTOJĄ SINIJAVSKI

MASKVA. — Rašytojai Andrei Sinijavski ir Juli Daniel abu, kaip praneša NYT Maskvos korespondentas, buvo paleisti iš darbo stovyklų. Rašytojas ir kritikas Sinijavskis net gavęs leidimą apsigyventi Maskvoje. Jis tyliai gyvena, jo žmonai leista sugrįžti į meno institutą, kur ji yra lektorė. Pats Sinijavskis dirbęs įvairius literatūrinius darbus. Darbo stovykloje jis parašęs knygą apie Puškiną, naudodamas kalinių kalbos būdą ir jų žvilgsnį į Puškiną.

Galima tik spėlioti, kodėl Sinijavskis paleistas 15 mėnesių prieš baismės atlikimą. Nurodoma, kad Danielius paleistas tik atlikęs baismę ir yra išstėmęs į Kalugos miestą. Spėjama, kad Sinijavskis apgailejo savo "nusikaltimus" — pogrindžio literatūra. Jis stovykloje tapęs labai religingu, nes toje Moldavijos darbo stovykloje būvę daug labai religingų "staraviečių", kurie jam padėdavę dirbti sunkius stovyklos darbus ir kitais būdais jam padėdavę. Be to, Sinijavskis buvo paklusnus kaliniams, neorganizavęs, kaip Danielius, bado streikų, nerašęs skundų. Danieliaus ir žmona, laisvėje būdama, visą laiką kovojo prieš režimą, kol pati buvo trejiems metams išstėmta už demonstraciją prieš Čekoslovakijos okupavimą.

Klimato įtaka širdies atakoms

NEW ORLEANS. — Amerikos širdies draugijos žurnalas įspėjo skaitytojus, ypač senesnio amžiaus, kad staigus klimato pakeitimas iš šalto į karštą ar atvirkščiai yra labai pavojingas žmonėms su širdies ligomis. Šaltuose klimatuose žiemą padažnėja širdies atakos. Tas reišmas su kvėpavimu takų infekcijomis, kurios širdies ligonims labai pavojingos. Karštuose klimatuose širdininkams daugiau pavojingos karštos vasaros dienos.

Jau 1926 m. dr. Paul Dudley White nustatė, kad Naujojoje Anglijoje daugiausia širdies atakų įvyksta žiemą. Nuo to laiko įvairių šiaurinių JAV miestų studijos patvirtino, kad daugiausia mirimų nuo širdies smūgių įvyksta žiemą. Gydytojai sako, kad teks dar daug studijuoti, kol bus galima atsakyti pilnai, kaip klimatas paveikia širdies ligonius. Nustatyta, kad karštyje širdis sunkiau dirba. Strapsnyje pabrėžiama, kad vyresnio amžiaus asmenims reikia vengti staigių klimato pakeitimų.

Dėl valdžios klaidų kalti ekonomistai

MASKVA. — Sovietų valdžios ekonominių reikalų planuotojai, ieškodami kaltininkų dėl įvairiausių trūkumų, rado atpirkimo ožį Mokslų Akademijos Ekonomikos institute, kurio vadovas Lev Gatovski buvo atleistas iš pareigų pernai rudenį. Paskutinis komunistų partijos centro komiteto žurnalo "Komunist" numeris kritikuoja institutą, kad jis apleido planavimo sritį, neatliko tyrinėjimų apie sovietų gyventojų reikalavimus. Panašią kritiką institutui paskelbė ir partijos centro komitetas.

Ekonomikos instituto parinkimas partijos kritikos objektu pabrėžia ir partijos kontrolę mokslininkams. Gruodžio mėnesį Amerikon buvo žadėjęs atvykti vienas svarbiausių sovietų Mokslo Akademijos ekonomistų Tigran Chačaturin. Jis buvo atsiuntęs ir savo paskaitos, kurią turėjo skaityti tarptautiniame ekonomistų suvažiavime, turini, tačiau vėliau jis neatvyko. Spėjama, kad ir jis bus pakeistas. Iki šiol jis redagavo instituto leidžiamą žurnalą.

Nauju ekonomikos instituto direktoriumi paskirtas Jevgenij Kapustin.

Kiek Amerika išleidžia sveikatai?

WASHINGTONAS. — Praėjusiais metais, kaip skelbia socialinio draudimo įstaiga, amerikiečiai sveikatai išleido 75 bilijonus dol. Kiekvienam amerikiečiui sveikata kainavo 358 dol., kas yra 10 kartų daugiau, negu buvo išleidžiama II-jo Pasaulinio karo pabaigoje.

Privačios draudimo bendrovės sumokėjo 16.6 bil. dol., pasiimdamos sau dar 10% pelno ir administravimo išlaidų reikalams. Ligoninės pasiėmė iš viso apie 30 bil. dol., daktarai — 14.2 bil. dol., vaistams išleista 7.5 bil. dol., dantistams — 4.7 bil. dol., slaugoms namams — 3.4 bil. dol. Pusketvinto bilijono išleista naujoms ligoninėms ir klinikoms statyti ir du bil. — moksliniams tyrinėjimams.

Sveikatos reikalams amerikiečiai išleido 7.4% daugiau negu užpernai, o visos pragyvenimo kainos pakilo tik 4.5%.

PAKRANČIŲ SARGYBA PAGAVO RUSŲ LAIVUS AMERIKOS VANDENYSE

WASHINGTONAS. — Amerikos Pakrančių Sargybos laivas "Storis" sulaukė du sovietų žvejų laivus Beringo jūroje, prie Alaskos, kur žvejai buvo Amerikos teritoriniuose vandenyse. Vienas sovietų laivų, 362 pėdų "Lamut", kuris yra komandinis laivas viso sovietų žvejų 80 laivų laivynė, mėgino pabėgti lydimas į Adak uostą Aleutų salose, tačiau jis buvo sustabdytas. Amerikos laivas jau buvo gavęs štabo leidimą išsauti įsėjantį patrankėles šūvį. Bėgančiame sovietų laive jau buvo įkelti Pakrančių Sargybos pareigūnai. Sovietų laive "Lamut" buvo ir viso žvejų laivyno komendantas Vladimir Artemov.

Isakė bengalams atiduoti ginklus

DACCA. — Bengalijos premjeras paskelbė atsisaukimą į visus Mukti Bahini kovotojus, įsakydamas jiems sunesti į nurodytas vietas visus ginklus. Po 10 dienų už ginklų turėjimą žmonės bus baudžiami. Manoma, kad buvusiam Ryčių Pakistane dar yra apie 70,000 ginklų, kurių kurie padėjo indų kariuomenei nugalėti Pakistano kariuomenę.

Premjeras Rahmanas pakvietė visus bengalų partizanų stoti į kariuomenę ar policiją. Jis kvietė buvusius studentus grįžti į mokyklas, nes Bengalijai reikės daug mokytojų, gydytojų, ekonomistų ir inžinierių.

Pakistano prezidentas Bhutto, siekdamas šio tūkio ryšio tarp Bengalijos ir Pakistano, pasiūlė šeimui Rahmanui Pakistano Prezidento titulą.

Sprendžia mirties bausmės klausimą

WASHINGTONAS. — Aukščiausias Teismas pradėjo svarstyti ilgai atidėliotą klausimą: ar derinasi su konstitucija mirties bausmė. Amerikoje jau nuo 1967 m. birželio mėn. mirties bausmė nėra vykdomos, nors teismai 613 asmenų yra nubaudę mirti, jų tarpe 306 baltus nusikaltėlius ir 340 juodų.

New Jersey Aukščiausias Teismas pirmadienį panaikino savo valstyje mirties bausmę. Iki septynių teisėjų tik vienas balsavo už ją. Valstijos kalėjimuose 20 kalinių dabar turės sėdėti kalėjime iki gyvos galvos, nors jie buvo pasmerkti mirti.

New Jersey iki šiol mirties bausmė buvo įvykdyta 160 kalinių. Garsiausias jų buvo Bruno Richard Hauptmann, žuvęs elektros kėdėje už lakūno Charles Lindbergo vaiko pagrobimą.

Rodezijos negrai sukelė riaušes

SALISBURIS. — Rodezijoje britų komisija pradėjo apklausti gyventojus apie Rodezijos nepriklausomybės planus, dėl kurių susitarė Rodezijos ir Britanijos vyriausybės. Ta proga Rodezijos negrai Gwelo mieste sukėlė riaušes, kurias išardytų reikėjo išsauti kariuomenės dalinius.

Britų planas numato Rodezijos valdžią perleisti daugumai — negrams už daug metų. Tuo tarpu juodieji gaus daugiau atstovų šalis seime, kur šiuo metu iš 66 atstovų negrai turi 16 vietų, nors gyventojų negrai turi 5 milijonus, o baltieji tik 250,000.

Kitas sulauktytas sovietų laivas yra 278 pėdų "Kolyvan". Abu laivai yra lydimi gerai ginkluoto "Storis" ledlaužio, kuris turi patrankas, du minų svaitytojus ir du helikopterius. Paskutinį kartą rusų laivas Amerikos vandenyse buvo sulauktytas pernai rugsėjo mėn. Tada rusų kapitonas turėjo sumokėti teismo nustatytą baudą — 100,000 dol.

Maskvoje "Izvestija" puola tris JAV kongreso narius, kurie Sovietų Sąjungoje kurstė žmones prieš vyriausybę. Kaip žinoma, vienas atstovas Scherer buvo paprašytas išvažiuoti. Kitas — Alphonso Bell — susitkęs su sionistų veikėjais Maskvoje ir raginęs juos atvykti į pasaulinį žydų kongresą. Jis susitikinėjo su sovietų piliečiais, bandydamas gauti Sov. Sąjungą šmeižiančios medžiagos. Atstovas Landgrebe, iš Indianos, dalinęs viešose vietose religinius raštus. Amerikos vyriausybė, sako "Izvestija", turi žiūrėti, kad tokios politikų grupės neįsiveltų į mūsų valstybei priešiškus darbus.

Atstovas Landgrebe pareiškė nuvežęs 10 šv. Mato evangelijos knygių rusų kalba ir 17 religinių atsisaukimų. Jis juos viešai dalinęs Maskvos krautuvėse. Jau išdalinus 10, viena mergina ėmusi šaukti: "Milicija!". Ji jau anksčiau atstovą sekiojusi. Kai kurie rusai verkdamie dekoję atstovui už knygeles. Milicijoje kongresmanas buvo tardomas dvi valandas. Viešbutyje iš jo buvo atimtos dvi Biblijos ir septynios knygelės. "Aš jums galiu pasakyti, kad aš labai džiaugiuosi sugrįžęs į Indianą", pareiškė atst. Landgrebe, labai religingas liuteronas.

Valstybės departamentas pataria turistams nesivežti į Sovietų Sąjungą jokių priešsovietinių leidinių, religinių knygų ar portretų.

Izraelis įspėjo Libano valdžią

BEIRUTAS. — Libano spauda paskelbė, kad vyriausybė gavo įspėjimą iš Izraelio, kad jei toliau arabų partizanai iš Libano puldinės Izraelio kaimus pasienyje, Izraelis bus priverstas okupuoti kai kurias Libano vietas.

Libanas apie šį įspėjimą pranešė keturioms didžiosioms valstybėms. Savo įspėjime Izraelis pabrėžia, kad jis pats nenori griebtis tokių radikalių veiksmų, kaip okupacija.

Palestiničių šaltiniai tvirtina, kad Libano valdžia reikalauja apriboti partizanų veiklą Izraelyje.

◆ Washingtonė susirinko po atostogų 92-tras Kongresas.

VAIDINIMAS "BETLIEJUS", KURIS SUVAIDINTAS PHILADELPHIOJE
skautų ir skaučių kūčių metu.

V. Gruzdžio nuotr.

Mūsų SKAUTIJA

LEIDZIA LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGA
REDAGUOJA SKT. BALYS VOSYLIUS

Adresas: 7120 S. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629

IX-JI METAI

NR. 3 (354)

1972-ji metai — jūrų skautų

AUKSINIO JUBILIEJAUS METAI

Didysis įvykis vasarą, liepos 15-23:

Kanados "Romuvoje" suaktyvinė stovykla

Prieš 50 metų, 1922 m. kovo 12 d., Kaune buvo suformuota pirmoji vandens skautų L. K. Algimanto draugovė, kurią sudarė dvi skiltys. Vieneto jaunas draugininkas Julius Jurgelevičius, padedamas vyresniųjų brolių Petro ir Kosto, atvertė naują lapą lietuviško jaunimo ugdymė. Skautybė sujungiant su jūreivyste, įprastą skautavimo būdą miškų platuose perkeliama į vandenų plotus.

Nauja sėkla prigijo mūsų skautiško jaunimo tarpe, kurio akis viliojo išlaisvinto Baltijos pajūrio kopos, į dangų atsirėmusi mėlynoji jūra ir čia pat šnarantis Nemuno bangos.

Nauja jūrinio skautavimo sėkla palengva augo į tvirtą medį, nuolat laistomą ir ugdomą eilės sodininkų, — pasišventusių, nepavargstančių jūrų skautų vadovų. Per 50 metų jūrų skautų medis aukštai išaugo, plačiai išsišakojo, daug gerų vaisių atnešė, skleidžiant Dievo, Tėvynės ir artimo tarnybos idėją, nešančią Lietuvos, kaip jūrinės valstybės, vėliavą.

Gimtadienio minėjimas

Kiekviena pradžia yra tiek verta, kiek ji turi pasekėjų, kiek ji turi išstvermingų pradeto darbo vykdytojų, kiek ilgai pradėtas darbas tęsiasi per kartų kartas. Prieš 50 metų pradėta jūrų skautų veikla šiandien tęsiasi jau trečioji karta. Pirmųjų jūrų skautų vieneto narių vaikiai šiandien sudaro valtis ir laivus. Į lietuviškos skautybės dirvą prieš 50 metų sodinta sėkla nesunykė ir auginamas medis nenuūdė. Pusė šimtmečio yra ilgas laikotarpis, pareikalavęs daugelio vadovų rankų, daug pasišventimo ir daug išstvermės. Daugelį darbų

jų rankų per 50 metų pakeitė jaunesnioji karta, mokiniai perėmė mokytojų laikytą vairą ir dabar, švenčiant penkiasdešimtąjį jūrų skautų gimtadienį, kiekvienam buvusiam jūrų skautui bei jūrų skautų vadovui belieka džiaugtis ana 1922 m. kovo 12 d. pradžia, belieka gerėtis jūrų skautų nuplauktu 50 metų keliu.

Visi dabar veikia jūrų skautų vienetai kovo mėn. iškilmingomis sueigomis minės auksinį jūrų skautų jubiliejų. Minėdami šį 50 m. gimtadienį ir jūrų skautų pirmūnus, prisiminkime ir visus jūrų skautų vadovus, kvieskime juos į šią šventę, kurioje praeityje per eilę metų vairavo jūrų skautų vienetus, šiandien gal jau "pensijoje", tačiau jų ir tik jų darbai mus atvedė prie auksinio jubiliejaus šventės.

Jubiliejinis "Skautų Aidas"

Per 50 metų jūrų skautų veikla sudarė gražų, spalvingą įvykių vėžinį. Be abejo, ne visos dienos buvo saulėtės, ir pasitaikiusios audros ar audrėlės labiau užgrūdino, išryškino rankų pajėgumą, kurso tikslumą ir išstvermę. Nuplauktas jūrų skautų 50 m. kelias yra pilnas išpuilingų nuotykių, ryžtingų veidų ir daug daug malonių prisiminimų.

Jubiliejaus ženklų beplanuojant ateitį, visada naudinga žvilgtelėti į praeitį, į šviesų jūrų skautų veiklos spektrą, į margaspalvį darbų vėžinį. Šių metų kovo mėn. "Skautų Aidas" stengsis parodyti, nors ir kondensuotai, jūrų skautų veiklos raidą arba jo ryškiuosius bruožus iš įvairių laikotarpių 50 metų apimtyje, kad su juo susipažintų jaunesnioji karta, kad atjauštų vyresnioji karta. Jubiliejinę medžiagą betvarkas j. v. s. Br. Juodelis, 120 So. Grove. Oak Park, Ill. 60302 labai laukia įvairiaspalvių rašinių bei nuotraukų, kuriuos reikia prisijusti iki 8. m. sausio mėn. pabaigos. Būtų gera, kad visi jūrų

APIE UODĄ IR APIE KARALIŲ

Išgirsime literatūros vakarais

Akademiniai skautai Chicagoje rengia sausio 21 (penktadienį) ir sausio 22 (šeštadienį) 8:30 v. v. Menės patalpose, 2515 69th Str., Marquette Parke, literatūros vakarus. Aktoriai Leonas Barauskas ir Jonas Kelečius suvaidins klasikinę rašytojo Antano Vaičiulio pasaką "Uodą" ir ištraukas iš Justino Marcinkevičiaus poemos — dramos "Mindaugas".

Kaip žinome, karaliaus Mindaugo tragedijos tema literatūroje ir muzikoje yra jau nuo seno pamėgta. Apie Mindaugą scenai veikalus kūrė jau 19 amž. lenkų romantikai, vėliau tai temai

VEIDAI IR DARBAI

★ Kur dingio Lituanicos tunto tėvai? Lituanicos tunto vadovybė prašo visus tėvus prisidėti prie Kaziuko mugės darbų, kurie vyksta v. s. Vlodo Vijekio spaustuovės patalpose, 4346 So. Western Ave., kiekvieno trečiadienio ir penktadienio vakarais. Renkamasi 7:30 val. vakaro. Jokie ypatingi sugebėjimai nereikalingi. Mes išmoky-sime medžio, metalo ir kt. darbų. Maloniai praleisite vakarą atlikdami gerą darbą tautai, kuriam priklauso jūsų sūnūs ir išmoksitės įdomių ir meniškų darbų.

Kaziuko mugė nebetoli, o darbų daug. Nuo pagamintų eksponatų skaičiaus priklauso tunto pajamos, kuriomis įgalinama Lituanicos tunto veikla. Skaudu, kad kai kurie tėvai visiškai nereaguoja į pakartotinius kvietimus talkon, tarsi visi darbai (net ir lėšos tunto veiklai) tėra vien tik vadovų ir tėvų komiteto pareiga. Vadovai ir taip be jokio atlyginimo kiekvieną sekmadienį dirba su jūsų vaikais, atstogos aukoja stovykloms, o laisvalaikis įvairiems tunto darbams. Daug darbo ir laiko pa-

ry skautų vadovai, kurie dar tebegirdi Baltijos bangų ošimą. Nemuno glosnių šnarėjimą ir jūrų skautų vimpilo plazdėjimą savuose ir svetimuose vandenyse, ateitų su savo mintimis, prisiminimais ar vaizdais, kad jūrų skautų praeities vėžinį jubiliejiname "Skautų Aide" būtų spalvingesnis.

Auksinio Jubiliejaus Stovykla
Auksinis jubiliejus yra daugelio metų veiklos išdava, organizaciniame gyvenime, reikalaujantis dėmesio ir atitinkamo pamėginimo. LSB Jūrų Skautų Skyriaus vadovybė — vadovų suvažiavimas nusprendė auksinį jubiliejų atžymėti 50 m. Jubiliejine Stovykla 1972 m. liepos 15-23 dienomis Kanados rajono Romuvos stovyklavietėje. Tikimasi, kad čia susirinks per 50 metų jūrų skautų vienetuose plaukusios kelios generacijos. Tikimasi, kad šį jubiliejinę jūrų skautų stovyklą, kurioje dalyvaus ir visos Seserijos jūrų skautės, dar darniau sujungs visus mus į vieną šeimą, į vieną didelę laivų eskadrą svetimuose evandenyse plaukiančią po Lietuvos trispalvę.

Iš anksto jau reikia ruoštis jūrų skautų auksinio jubiliejaus stovyklai vienetuose ir individualiai. Svarbu, kad joje galėtų dalyvauti visi jūrų jaunieji, jūrų skautai, būdžiai bei vadovai ir jūrų skautininkai. Svarbu, kad joje viešniomis dalyvautų visos Seserijos jūrų skautės, gintarės ir vadovės, nės tik,

visiems vieningai susikibus rankomis, visiems vieningai laikant vairs, bus sėkmingas mūsų plaukimas Lietuvos švyturio link.

Jūrų Skautų Skyrūs

duoklę atidavė Vincas Krėvė ir kiti mūsų poetai bei rašytojai. Jau išseivijoje buvo sukurta ir atlikta kompoz. Dariaus Lapinsko kantata "Karalius Mindaugas". O pastaraisiais metais Lietuvoje vienas iš kūrybingiausių tenyksių, jau pokario metais subrendusių rašytojų — Justinas Marcinkevičius sukūrė ir savąjį "Mindaugą", turėjusį didelį pasisekimą Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos teatruose. Ano veikalo bent ištraukas, interpretuojamas spalvingųjų mūsų aktorių — Kelečiaus ir Barausko, dabar turėsime progos išgirsti ir Chicagoje.

Jiems, kaip pasakotoja, talkins dar Laima Rastenytė ir Darius Lapinskas, sukūręs mindauginiam fonui pritaikytą muziką. Vakarai žada būti gana plačių dimensijų: išsireikę nuo didybės iki mažybės — nuo karaliaus iki uodo.

švenčia ir tėvų komiteto nariai. Visų tėvų pareiga būtų bent ke- liolika valandų per metus pa- švesti tunto paramai — įsijun- giant į Kaziuko mugės darbus. Tad visi į talką!

★ Malvina Jonikienė laukia svarbių atsakymų. LS Sąjungos Skautinio-Tuntinio Ugdymo ko- misija į 1971-mų metų spalio mėn. pradžioje išsiuntinėtus vi- sų šakų skautų-skaučių progrā- mų reikalais anketas gavo įdo- mių pasisakymų.

Komisija yra dėkinga visiems į anketas atsakiusiems. Ypač pa- minėtini savo pareigingumu An- glijos ir Australijos rajonai, ku- rių atsakymų skaičius pralenkė kitus žymiai gausesnius rajonus. Australijos Džiugo tunto tunti- ninkas ps. VI. Stasiūnas — kuris atsiuntė ne tik labai išsamų sa- vų pasisakymą, bet pasirūpino, kad šiuo svarbiu reikalu pasi- sakytų kiekvienas jo tunte dir- bąs vadovas.

Mielos Sesės ir Broliai, tebe- laukiame Jūsų atsakymo LSS skautiškų programų klausimais. Siųskite v. s. M. Jonikienėi, 6346 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill., 60629, iki šių metų vasario 10 d. Jūsų mintys ir pasiūlymai yra labai svarbūs ir laukiami.

Budžiu

v. s. M. Jonikienė,
Komisijos Pirmininkė

★ Jau nebetoli chigagečių Kūrybos Diena. Akademinių

Skautų Sąjūdžio Chicago sky- rius ir šiemet rengia Kūrybos Dieną ir kviečia joje dalyvauti jaun. skautus-tes, skautus-tes, skautus vyčius ir vyr. skautes su savo dailės darbais, rankdar- biais, fotografijomis, literatū- rine kūryba, deklamacijomis, grožiniu skaitymu ir kt. Kūry- bos Diena įvyks vasario 6 d., Jaunimo Centro mažojoje saleje nuo 10 val. ryto iki 2 val. p. p. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis į draugininkus.

★ Plinta lietuviškos kalėdinės puošmenos. Chicagoje veikia International Patrol, kuriam pri- klauso įvairių tautybių skauti- ninkės, susidomėjęs lietuviškų kalėdinių papuošalų autentišku- mu, kreipėsi į lietuves skauti- ninkes supažindinti su jų kūri- mu. Mūsų sesės pakvietimą priėmus, į prieškalėdinę Inter- national Patrol sueigą nuvyko s. Sofija Kunstmanienė ir s. Ja- nina Mikutaitienė su jaunomis lietuviškų puošmenų instrukt- oremis, Aušros Vartų tunto skau- tėmis, Sigutė Mikutaitytė ir Zi- vilė Brakauskaitė. Abi jaun- osios sesės vyko sueigon gerai pa- siruošusios — nusivėžė ne tik jau pagamintus papuošalų pa- vyzdžius, dėžes šiaudelių ir ki- tų reikmenų, bet ir nemažą pluoštą instrukcijų, kurias pa- lijos paruošė ir mašinėle atspau- dino. Sueigoje dalyvavo arti dvide-

šimt skautininkių, daugiausia amerikiečių, kurių nemaža dalis mokytojų, pasiryžusių ne tik iš- mokyti, bet vėliau lietuviškų ka- lėdinių puošmenų pamokyti sa- vo mokyklų mokytojas. Jaunosios instruktore labai vykusiai su- eigai vadovavo, ir visų susirin- kusių buvo nuoširdžiai priim- tos ir įvertintos.

★ Kas naujo pas Nerijos tunto gintarės? Nerijos tunto abi jau- nesniųjų gintarių igulos susi- jungė sudarydamos vieną "Jū- ratės" igulą. Igulos vadė šiem- metams lieka g. v. v. Daina Ru- daitienė, jos pavaduotoja g. valt. Jūratė Mickevičiūtė. Regula- rios igulos sueigos vyks kiek- vieno mėnesio pirmą pirmadie- nį, sutartoje vietoje. Žiemos mėnesiais numatyta daryti ir specialių sueigų, kuriose bus at- liekami Kaziuko mugės darbai.

"Jūratės" igulos gintarės gruodžio 30 d. sesės g. Ramunės Kazėnaitės namuose turėjo ben- drą kalėdinę vakaronę su prez. A. Smetonos igulos jaunesniais jūrų budžiais ir kankidais. Su- eiga buvo smagi. Numatoma daugiau bendrų sueigų ateityje.

Pirmoji šių metų sueiga įvy- ko sausio 3 d. sesės g. v. v. Dai- nos Rudaitienės namuose. Vie- šnia j. ps. B. Stravinskienė su- pažindino seses su egzotiškų gė- lių darymu. Dalyvės viešniai dė- kingos už įdomias instrukcijas. Gintarė

VAISĖS PO SUEIGOS PAS CLEVELANDO "ŽIDINIETES", pagerbiančios svečią (buvusį clevelandietį) kun. G. Kijauską, (antras iš kairės). Gru- džio 21 sueigoje svečias vedė pašnekesį šių dienų temomis. V. Bacevičiaus nuotr.

What if we told you to cough up \$18.75 or else?

You wouldn't like it, of course. You see, one of the nice things about buying U.S. Savings Bonds is that you don't have to. That's because you happen to live in a free country where nobody forces you to do anything. Rather, your country asks that you simply consider the many advantages of Savings Bonds. First of all, if you think they're a get-rich-quick scheme, forget it. Bonds aren't for you. They only pay off in the long haul. For a quick return, there are a lot better ways to make a buck. They do pay off, however. Handsomely, as a matter of fact.

A little over 4 dollars for every 3 you invest. Plus, the privilege of buying the new 5% Freedom Shares along with your Bonds. But these are the selfish reasons for buying Bonds. Good, but selfish. There's one other very important reason why Americans already own over \$52 billion in Bonds. It's called pride. It just so happens that most Americans still choose to think this is the best piece of real estate going. If you happen to be one of these Americans who thinks there's something to this country of ours, why not buy into it. Sign up for the Payroll Savings Plan where you work. Or go to your bank. And cough up that \$18.75. Please.

Take stock in America
Buy U.S. Savings Bonds & Freedom Shares

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

? — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — WEDNES., JANUARY 19, 1972

NAUJASIS CHICAGOS LITUANICOS TUNTO TUNTININKAS
ps. SIGITAS MIKNAITIS,
gruodžio 1 d. perėmęs pareigas iš baigusio kadenciją tuntininko
s. Zigmo Jauniaus.

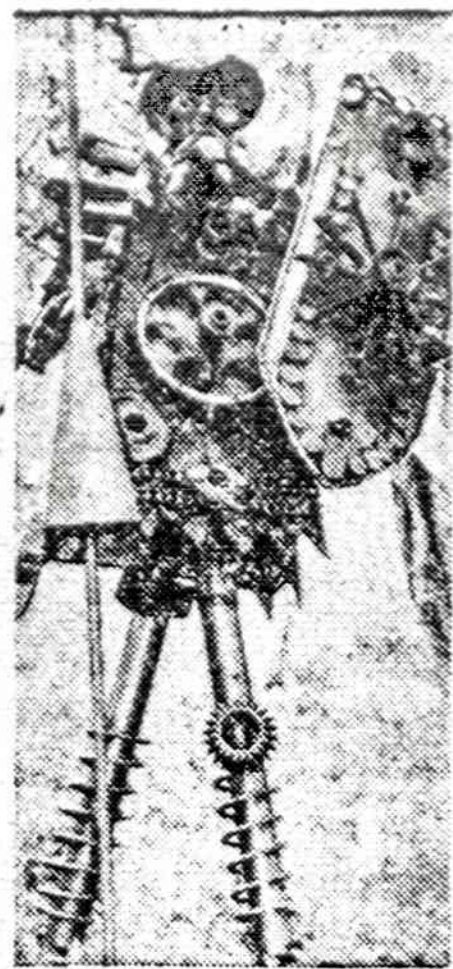
P. Vitkaus nuotr.

AKMENA - DANE

Viena upė dviem vardais

Perbėgusi Vakarų žemaičių žastų Danės-Akmenos dešinės ir Baltijos pakrantės lygumą, pakeliui, staigiais vingiais aplenkusi kliūtis, Klaipėdoje į Kuršių marių sąsiaurį įsiliesia Danė — Akmena. Ši upė kartu su intakais surenka vandenį beveik 600 kvadratinį kilometrų plote. Iš dešinės pusės į ją įteka Ažuolupis, Šlėveita, Juodupis, Tenžė, Dūmės ir tiek pat antros eilės intakų, o iš kairės pusės — Varpupis, Vinkšupis, Vaineikupis, Šukupis, Šrolupis, Pilsupis, Zėmupis, Dupultis, Jaurykla, Degalas, Babrūnė, Bonė, Eketis, Ringelis ir 19 antros eilės intakų. Būdinga, kad dešinieji intakai eina beveik lygiagrečiai pagrindinei upei, o kairieji įteka vos ne statmenai. Toks baseinas specialistų vadinamas asimetriiniu.

Intakai taip pasiskirstę todėl, kad Danė-Akmena, tekėdama žemaičių aukštumos vakarinės pašlaitės papėde, surenka kritulių vandenį, kurie pakalnėn prisigrauzę statmenai į pagrindinę upę ir sudarė gana tankų upelių tinklą. Dešinėsios Danės-Akmenos pusės žemės paviršius leidžiasi Baltijos jūros link, todėl ir vandenys kryo tolyn nuo pagrindinės upės. Dėl šių prie-

Ispanas skulptorius Pedro Delso sukurė paveikslą matoma atstovui pėdų aukščiui. Don Kichoto skulptūra. Skulptūrai naudotas senų automobilių liūdas.

kės miške, prie Mažųjų Žalinių kaimo. Vaga nuo versmių iki Akmenalės kaimo sureguliuota ir sausruo metu dažnai išdžiūsta. Prasiskverbęs per miško paunksmę, upelis teka tiesiai į pietus, o, išsiplėdamas per Akmenalės kaimo laukus, jau priima į bendrą kelionę iš kairės pusės Vinkšupį ir iš dešinės — Ažuolupį. Praplėjęsios upės vandenys atsimuša į krantą ir pasuka į vakarus, o paskui, prasiskverbęs pro Vaineikius, skuba tolyn, kai susitinka su dešiniuoju intaku Šlėveita. Čia, tekėdama plačiu stačiakračiu, vietomis net nuslinkusiais krantais slėniu. Akmena gražiai suvingiuoja ir tartum įlenda į Naujokų-Šlėvėių mišką. Nuo santakos su Šlėveita, Akmena pasuka beveik tiesiai į pietus, ir išilindusi per Darbėnų-Kalupėnų kelio patiltę, skuba Kretingos link. Čia upės slėnis siauras, tačiau statoki šlaitai. Ji tartum gyva, nuvingiuoja Gėčių kaimo laukais, palikdama užpakalį gražius pusiasalius. Vėl už kokių kilometrų padaro staigią kiltą ir ties Tubausiais įsispraudžia į staciai slėnius — krantus. Taip Akmena pričiurlena iki Kurmaičių kaimo. Čia į upę įteka Pilsupio upelis, kurio santakoje yra išlikęs garus Kurmaičių piliakalnis, o tarp Akmenos upės ir Kretingos-Darbenų kelio yra 1 tūkstantmečio prieš mūsų erą vidurio ir mūsų eros pirmųjų amžių senkapiai. Archeologai aptiko, kad čia mirusieji buvo deginami ir laidojami urnose. Be to, Kurmaičiai gali didžiulius architektūrinius požirius vertinga sodyba, įkurta XIX amžiaus pradžioje, ir svirnu, pastatytu 1797 metais. Šis kompleksas laikomas architektūriniu paminklu ir saugomas valstybės.

Akmėna, atsisveikinusi su istoriniais Kurmaičiais, atvingiuoja į seną žemaičių gyvenvietę — Kretingą. Kretingos praeitis siekia net XI amžių. Ten, kur į Akmenę įteka Dupulties upelis, dešiniajame jos krante yra kapinynas. Čia irgi randama XI-XII amžių degintinių kapų. Be to, Kretingos kaimo laukuose yra piliakalnio liekanos. Mokslininkai mano, kad ten yra stovėjusi Kretingos pilis, kuri 1263 metais Livonijos ordino pėšikų buvo sudeginta ir daugiau nebeatstatyta.

Nuo 1572 metų Kretinga priklausė Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės politiniams veikėjams Chodkevičiams. Jų valdy-

mo metais Kretinga buvo vadinama Karolštatu, nuo Karolio Chodkevičiaus vardo. 1607 metais miestui buvo suteiktos Magdeburgo teisės ir duotas herbas, vaizduojantis išdžiūstą stovinčią liūtą.

Vėliau Kretingos šeiminkai buvo Sapiegos, Masalskiai, Potockiai, Zubovai ir pagaliau — Tiškevičiai.

Miesto šiaurinėje dalyje yra taisyklingai išplanuotas parkas, įkurtas XVIII amžiaus antroje pusėje. Parke tyvuliuoja trys tvenkiniai, per kuriuos teka Dupulties upelis su užtvanka, reguliuojančia tvenkinuose vandens lygį. Prie tvenkinio stovi buvęs dvoro rūmai, dabar žemės ūkio technikumai. Vertingas architektūrinis požirius yra XIX amžiaus pabaigoje statytas, vandens malūnas, esantis Dupulties upelio žemupyje.

Vienas caro valdininkas, XIX amžiaus pabaigoje lankęsis Kretingoje, labai gerai įvertino parką ir rūmus. Savo prisiminimuose jis rašė, kad parkas labai gražus, išpuoštas rožėmis ir karpomų krūmų alėjomis, visais liepų tuneliais. Čia taip pat buvo oranžerija, įrengta pietinėje pusapvalėje rūmų dalyje.

Kretingoje yra XVII amžiaus bažnyčia ir buvęs vienuolyno rūmai, kurie laikomi vietinės reikšmės paminklu.

Kretingos kapinėse palaidotas XIX amžiaus pirmoje pusėje gyvenęs botanikas J. Pabrėža.

Kretingoje Akmena, padariusi vingį, išbėga į 400-500 metrų pločio senslėnį. Čia vagos plotis siekia 7-10 metrų. Pakrantėse šlama tuopos ir žilvičių kerai. Prie Bajorų prasideda skardingi upės krantai. Šlaitai pasiekia 10 metrų aukštį, vietomis net nuslinkę. Upės vaga labai vingiuota, daro daug kilpų. Nuo čia upė jau vadinama Danės vardu.

Žemiau Bajorų Danė daro staigų posūkį į rytus ir, labai vingiuodama, pasuka prie Kretingalės.

Kretingalė — senas kaimas. Jis minimas rašytiniuose šaltiniuose jau XIV amžiuje, tačiau žmonių šiose apylinkėse gyvena dar seniau — I tūkstantmetyje prieš mūsų erą. To fakto liudinininkas — tai šio amžiaus pradžioje rastas pailgas iš akmenų padarytas kapas su žmogaus kaulais. Nuo Kretingalės krantai darosi dar statnesni ir daugelyje vietų griūna. Prie Eketies upelio yra nuoslonkos, labai įdomios žemės paviršiaus sandaros tyrinėtojams. Nuo čia iki pat Klaipėdos Danės krantai labai gražūs. Prie Purmalės upelio yra garsi Purmalio atodanga. Jau seniai čia buvo pastebėtos ir smėlį isiterpusios kietos durpės. 1869 metais tas durpes aprašinėjo G. Berentas, o 1910 metais H. Vichorfas bandė numatyti jų amžių. Manoma, kad jos turi apie 400 tūkstančių metų. Be to, Danės žemupyje ties Kretingos-Palangos kryžkele yra dar viena aukšta atodanga. Čia taip pat po rausvo priemolio sluoksnio juoduoja suskeldėjusi durpė, geologų vadinama kvarterine anglimi. Tai labai vertingi gyvi geologiniai paminklai.

Netoli Klaipėdos, kairiame Danės krante, yra Tauraulio kaimas. Kadaise čia buvo dvaras, todėl, kaip paprastai apie dvarus, žmonės yra užsilikusių įdomių pasakojimų. Sakoma, kad pirmasis šio dvaro savininkas yra buvęs kryžiuočių kareivis Klausas Turlakas. Jis mėgęs lošti kortomis. Vienas šv. Jono naktį Turlakas lošęs su velniu ant akmenų, kuris gulėjęs Danės krante, po plačiašakiu ąžuolu. Turlakas velnią aplošęs, iš pykčio nelabai kirtęs kumščiu į akmenį, kad net žiežirbos pasipylė. Taip akmenyje atsiradusi duobelė, panaši į rankų pirštų atspaudą. Žinomas Lietuvos archeologas P. Tarasanka šį akmenį yra įtraukęs į Lietuvos istorinių akmenų sąrašą ir laikė jį senovės lietuvių kulto paminklu.

Dešinėje Danės pusėje prie Palangos pento yra nedidelis dekoratyvinis medžių gojis — „Karalienės daržas“. Čia buvo įrengtas parkas, skirtas 1802 metais birželio 10 dieną įvykusiam Prūsijos karaliaus Fridericho Vilhelmo II su Rusijos caru Aleksandru I susitikimui pažymėti. Šis parkas dabar apleistas, tačiau, jį sutvarkius, galėtų būti gera poilsio vieta klaipėdiečiams.

Bene gražiausias ir romantiškiausias Danės pakrantės Tauraulio ruožas. Danė vingiuodama prasiskverbia pro tarpukalves, čia išnyra, čia vėl pasislepia žilvičių ir pakrantės krūmų šešėliuose, o žalios lankos vilioja aki. Net ir Prūsijos karalius Friderichas Vilhelmas III, gyvendamas Klaipėdoje (Prūsiją užkariavęs Napoleonui, čia mėgdavo lankytis su savo žmona Luiza. Nuo Tauraulio Danė nuteka kiek į pietryčius, o paskui pasuka į Klaipėdą ir įsiliesia į Kuršių marias.

Nuo senų laikų Danės žiotyse stovėjo maža baltų gyvenvietė Klaipėda (Caloypeda). XIII amžiaus viduryje Livonijos ordžemupyje Danės vaga prapla-

dama labai nusisuka į kairę, ir Danės žiotyse pasistatė pilį ir pavadino ją Memelburgu. Dar ir šiandieną yra žymės Klaipėdos pilies, tačiau ji yra nebe Livonijos ordino statinys, o XVIII amžiaus citadelė gintis nuo švedų. Čia buvo supilti pylimai, iškasti kanalai. Viename tų kanalų, išlikusių iki šių dienų, yra įrengtas tvenkinys sporto reikalmams. Šiandieną Danės vandenys Klaipėdoje teka dirbtine vaga. Tikroji vaga XVIII amžiaus pabaigoje buvo užpildyta ir jos vietoje atsirado Didžioji Vandens gatvė.

Tiltų statyba Danės žemupyje turi senas tradicijas. Dar XIII amžiuje Klaipėdą užėmus Livonijos ordinui, buvo išleistas lietuvių įsakas, leidžiantis statyti per Danę tiltus, tik su sąlyga, kad jie netrukdytų upe laivybos. XIX amžiuje čia jau stovėjo gana modernūs tiltai. Dabartinė Montės gatvė jungė pakeliamas, o prie pačios prieplaukos — sukamas tiltas. Pirmasis tiltas

iki antrojo pasaulinio karo buvo vadinamas Fridricho Karolio vardu. Šiuo pavadinimu buvo siekiama įamžinti Fridricho Karolio apsilankymą Klaipėdoje 1854 metais.

Danės-Akmenos aukštupio ir žiočių aukščio skirtumai nedideli — apie 57 metrų. todėl ir vandens greitis mažas — 10-20 centimetrų per sekundę. Senoviniai, primityvūs hidrotechniniai įrenginiai išnyko. Jei iki antrojo pasaulinio karo buvo 6 vandens malūnai (ties Vaineikiais, Genciais, Pajuodupiais, Kurmaičiais, Kretinga, Penkininkais), tai iki šių dienų beliko tik du: Kretingos ir Penkininkų. Be to, prie Danės-Akmenos yra Tubausių ir Kretingos vandens tubavimų punktai.

Danės-Akmenos pakrantės nuo seno mėgo žmonės. Dar prieš mūsų erą čia jau gyventa žmonių. Vėliau prie Danės-Akmenos kūrėsi didesnės gyvenvietės, kurios išliko iki šių dienų ir turi tendenciją plėstis.

KNYGOS ANGLŲ KALBA

A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Cikagietės išpūdziai cku puotoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymių nuotykių aprašymai, paimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai išleista. 150 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasinės poemos „Metai“ poeto Nado Rasteno vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina \$3.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vytauto brožai, paliečiantys laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 211 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienas arba atsiusus čekį ar piniginę perlaidą.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Liudas Dovydenas, MES VALDYSIM PASAULI. Atsiminimai ir intymūs duomenys apie bolševikmetį Lietuvoje dviejose tomuose. Kainuoja po 4 dol. tomas. Juose yra 517 psl.

Jurgis Gliada, SIMAS. Platus literatūrinis aprašymas apie Simo Kudirkos pabėgimą ir jo išdavimą rusams. Tragedija įvyko bendradarbiautojų ir tittu statytojų su sovietais sukeltų mitų miglose apie besikičiantį komunizmą. 158 psl., kaina 3 dol.

Jurgis Gliada, AGONIJĄ. Romanas, 408 psl., kaina 5 dol. Aprašoma Lietuvos vyriausybės kapituliacija prieš bolševikus ir jos narių elgesys tragiklose dienose.

Stefanija Rūkienė, GRIZIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsiminimai, parašyti ramiai, klasiški stiliuoli apie sunkią pavergto lietuvių dalia. Aprašymo būdas ir stilius prilygsta geriausiems garšiosios rašytojos Pearl Buck kūriniams. 526 psl., kietais viršeliais, kainuoja 6 dol.

Juozas Kapačinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie džiūntą Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose, Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais, kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSĖDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičias komunizmo klasingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl., \$4.00.

ČIKAGIETĖS IŠPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose. Druskininkuose, Kaune, Naudakuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdūs aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką ji žmonės pasakė. 95 psl., \$1.00. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGIŠKUOJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą išpūdziai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINĖS UŽDANGOS. Autoriaus pastabuma neapgauna inturisto ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

V. Maciūnas, VINCAS KRĖVĖ SAVO LAISVUOSE 1944-54 m. 49 psl., \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpesčiai apie išeivijos kultūrinį gyvenimą. Skurdi tremtis jį nepalėnė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadai yra ne mažiau juokingi. Pasijuokime visi, skaitydami Krizo Pieperio 77 ANEKDOTUS, 52 psl., \$1.00.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami NAUJIESE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608 atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridant čekį ar piniginę perlaidą.

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

today's FUNNY

COUNT YOUR CALORIES TO MEND YOUR WEIGHS

Thank to Reader Rider Flint, Mich.

Today's FUNNY will pay \$1.00 for each original "funny" used. Send goes to: Today's FUNNY, 1200 West Third St., Cleveland, Ohio 44113.

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmas, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtis prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Tebepriveitauja Lietuvos mokytojus

Okupantas prievartauja visą lietuvių tautą, bet ypatingas to prievartautojo dėmesys yra kreipiamas į Lietuvos mokytojus. Patys komunistai daugumoje buvo ir tebėra nemokšos. Jiems patiems būtų buvę naudinga ne tik pradžios, bet ir aukštesnės mokyklos lankyti. Jie yra lankę įvairius partinius kursus, ruošiamus komunistams fanatikams gaminti, bet ne mokslo žinių siekti. Mokyklos ir mokyto žmogaus komunistai bijo. Mokytojų jie ne tik bijo, bet jo nekencia. Nuo pirmos okupacijos dienos komunistai stengiasi palaukti lietuvių mokytoją, bet jiems nesiseka. Jie dantis sukando, kai Kaunas suvežtiems mokytojams įsakė giedoti Internacionalą; o šie, nesitarę ir nesusitarę, vieningai užtraukė "Lietuva, tėvynė mūsų".

Mokytojams jie leidžia įvairiausių literatūrą ir ruošia plačiausias instrukcijas. Prieš mokytojus yra nukreip tas labai griežtas policijos teroras ir gasdinimai. Ne vienas mokytojas buvo komunistų nužudytas, šimtai išvežti į Sibirą. Dar ir šiandien taikomos labai griežtos sankcijos prieš tuos mokytojus, kurie neskuba "įsitraukti į komunistinę statybą". Žmoniškų algų ir pensijų mokytojams neskiria, darbo ir gyvenimo sąlygų jiems nesudaro, bet užtat kas du mėnesiai parašomas Tiesos įžanginis, ką mokytojas turi daryti, kad įtikytų okupantui ir komunistų partijon įstojusiems kvilingams.

Praeitą rudinį Tiesos redaktorius reikalavo, kad mokytojas, be kasdieninio drabo ir ilgų valandų klasėje, "partijos žodį neštų į kiekvieną žemdirbių šeimą". Partijos propagandistai ir net įvairūs sekretoriai prie žemės netekusių "žemdirbių" negalėdavo prieiti. Jie neturėjo ką apilėstam ir apnuogintam lietuviškam žemdirbiui pasakyti. Jie žinojo, kad kiekvienas jų žodis atsimudavo nuo žemdirbių, kaip žirnis nuo sienos, nes tas žodis buvo melagingas. Lietuvos žemdirbys niekad netikėjo "būsimu rojumi" ir nesuprato, kuriais sumetimais dėl "būsimo rojus" buvo reikalinga nuleisti jį į "šiandieninę peklą". Komunistų partijos pareigūnai negali nešti "partijos žodžio" buvusiems ūkininkams, užtat į šį darbą jie bando įkinkyti mokytojus.

Okupantas yra paruošęs mokytojams labai griežtą statutą. Jis taip pat nustatė mokytojams darbo valandų skaičių. Bet Tiesos redaktorius reikalauja, kad mokytojas tęstų savo darbą ir po pamokų. Jis nori, kad mokytojas būtų ir būrelio vadovas, ir klasės auklėtojas ir įvai-

Dykos pastabos Kalifornijos dykumose

II

Lietuvos žydaitės nesėkmė...

Vis dar tebesikaitindamas dykumų saulės atokaitoje skaitau visokius laikraščius, net senesnius. Štai viename tokių, "The Desert Sun", (jau praėjusių metų laidoje) matau "sieksnį" antraštę: "Nazi Survivors Still Suffering Here". Atrodo gana keistokai, nes išsina, kad išsigelbėję nuo nacių teroro dar tebekencia čia, Amerikoje, dargi

rių partinių renginių prižiūrėtojas. Jis nekaltai apie atlyginimą už pridėdamą darbą, bet jis reikalauja, kad net tiktai mokyty, bet ir auklėti ne vien vaikus bet net ir tėvus. Savo straipsnio pradžioje Tiesos redaktorius rašo:

"Svarbiausias vaidmuo mokykloje tenka mokytojui. Mokytojas atlieka garbingą ir atsakingą valstybinę užduotį — mokyti ir komunistiškai auklėti jaunąją kartą" — toks yra vienas pagrindinių vidurinės bendrojo lavinimo mokyklos statuto straipsnių. Auklėti mokinius komunistinės moralės dvasia, ugdyti materialistinę pasaulėžiūrą — svarbiausias pedagogų uždavinys". (Tiesa, 1972 m., sausio 8 d., 1 psl.).

Iki šio meto komunistinę filosofiją skelbė patys komunistai, "komunistinės moralės" jie mokė "kristoliniais savo gyvenimo pavyzdžiais", bet dabar Lietuvoj šis darbas yra pavestas mokytojams. Komunistais Lietuvos gyventojų daugumas nebetiki. Jie skelbėsi proletariato, darbininkų ir darbo žmonių užtarėjais, tuo tarpu šiandien darbo žmogus daug vargingiau gyvena, negu bet kada praeytie jis yra gyvenęs. "Tarybinėje" santvarkoje geriau gyvena tik tie įtakingesnieji partijos nariai, kurie maistą ir drabužius iš anksto išsiskombinuoja. Ko nepajėgė padaryti komunistas, tą darbą dabar verčiamas daryti mokytojas. Kiek toliau tame pačiame įžanginiame redaktorių šitaip rašo:

"Labai svarbu mokyti bei auklėti taip, kad mokinys suvoktų mūsų santvarkos esmę, mokėtų pilietiška žvelgti į rytdieną, būti aktyviu komunizmo statytoju. O tai nelengva. Gražios frazės, žodžiai — ne visada pasiekia jaunuolių širdis. Reikia įsigilinti į kiekvieno charakterį, parinkti pokalbio formą. Čia ir iškyla mokytojo asmenybės vaidmuo. Plikas, neturintis pedagoginės ugnelės, vargu ar sugebės ugdyti piliečius. Juk tėvams labai rūpi, kas ir kaip auklėja jų vaikus". (Ten pat).

Ko patys komunistai nepajėgė padaryti rusų pavergtoje Lietuvoje, tai nori, kad vargšai mokytojai jiems padarytų. Kiekvienam aišku, kad nelengva būti "komunizmo statytoju", nes iki šio meto tos "komunistinės statybos" niekas nemato. Kiekvienas statytojas nori parodyti pastatytą namą, dirbtuvę, tiltą, prastę kelią. O komunistai stato jau 54 metus, bet nepastatė tokios krautuvės, kurioje būtų pakankamai maisto kiekvienam užėjusiam pirkėjui. Lietuvoje jie nepastatė tokios plytinės, kurioje galėtų pagaminti statybai reikalingų plytų. Molio Lietuvoje yra pakankamai, trūksta tik tai "komunistų plytininkų". Jie moka tik tai gražiais žodžiais pasišvaistyti, bet jie nepajėgia kūrybingo darbo dirbti. Komunistai reikalauja, kad mokytojai atliktų komunistų darbus. Jie prievartauja mokytojus, kad kraštas iš tarybinio pragaro būtų greičiau nukeltas į "komunistinį rojų". Jeigu neskaityti žemdirbio, "tarybinėje" Lietuvoje mokytojas yra labiausiai prievartaujamas.

ten (Kalifornijos dykumose), kur ieškoma ramios ir sveikos aplinkos, ypačiais senesnio amžiaus žmonėms. Skaitau. Rašoma apie jauną žydų porėlę, įsikūrusią milijonierių kurorto Palm Springs pašonėje. Palm Springs Panorama. Kalbama apie Abrahą ir Zeldą Baharier, kurie čia nusipirko brangius namus dykumose, ir tai buvo jų nelaimė: vėjai užpuštė smėliu, kuris jų kieme siekė net iki 6 pėdų aukštumo... To priemiesčio likimas neišvengiamas, nes daug, kas buvo žadėta ir planuota, nėra padaryta net ir dabar. Skundai miesto "tėvams" tada nebuvo davę jokių rezultatų...

Kas tame straipsnyje mano dėmesį atkreipė — tai buvo pastaba, kad Zeldą Baharier yra iš Lietuvos. Abiejų — tokia klaidi biografinė: Abrahams buvo nacių suimtas Lenkijoje, Zeldą — Lietuvoje. Jie buvo tada 14 metų amžiaus. Abu kentėjo Bergenbelseno kacetę, kur Abrahams išbuvo 6, o Zeldą 4 metus. Abiejų tėvai kacetė buvo nužudyti. Ten juodu susipažino, ten buvo karo pabaigoje išlaimėti ir "atsigaiviniui" pasiūst specialios stovyklon į švediją. Ten apsidėję 1953 m. emigravo Amerikon (via Kanada). Emigracinės kelionės proga juos ištiko kitas skaudus smūgis: jų laivas (prie Kanados krantų) susprogo, ko pasekoje jaunoji žydų pora nustojo visko, ką vėžėsi, kad turėjo užsidirbė Zeldoje. Kadangi abu, ypač Zeldą, vokiečių kacetė buvo nustoję sveikatos ir jį kamavo artiritis — jie atvykę Amerikon nedvejodami įsikūrė pačioje geriausioje vietoje, kur tokių ligų galima nusikratyti. Bet... kai tave lydi nesėkmė, net nuo nacių kacetės, tai ir Lietuvos Zeldos likimas nebuvo dėkingas net čia, kur labai netolimoje aplinkoje, puikiausiomis klimato sąlygomis džiaugiasi ne tik turistai, bet ir elminiai piliečiai — kaip kad ir aš. Gal būtų, kiek pagerėjo jų artiritis, bet kaip iš jų pareiškimu atrodo, — ekonominė liga tebėra rimta...

Jau tik "žurnalistėliai"...

Pervertu senesnes "Dėrvo" laidas, kurių vienoje, "Šis bei Tas" "kolonijoje", lietuvių žurnalistas pavadinti jau tik "žurnalistėliais"... Sveikinu... Kai prieš keletą metų "pakėliai" balsą, kad pripuolamam Amerikos laisvos lietuvių spaudos bendradarbiui nederėtų vadintis žurnalistu, susilaukiau gana aštrios kritikos iš tų, kurie žūt-būt (dabar būtų kriaučiais ar šiaučiais...) nori tituluotis žurnalistais...

"Storiausiu" ir... vulgariausiu balsu prieš tuos, kurie būdami tik atsitiktinai spaudos bendra-

darbiais, nenori vadintis žurnalistais, prabilo buvusios lietuvių žurnalistų S-gos Centro valdybos (rodos) sekretorius: tokius išvadino snobais... Niekas prieš tokią lietuvių žurnalistų Sąjungos Centro V-bos nario terminologiją neprotestavo, pati C-ro V-ba nepadarė dėl to jokių pastabų. Išeitų — kitiems c-ro v-bos nariams buvo primtina tai, ką tuo reikalu pasakė sekretorius...

Dabar, žiūriu spaudoje, naujoji L. Ž. S-gos C. V-ba esanti susirūpinusi kaip atsidėkoti buvusiai c-ro v-bai už nuopelnus... Už kokius? Ar dėl to, kad jos vienas aktyviausių narių sukompromitavo tuos, kurie nesutinka su jo pažiūromis (žurnalistų vardo atveju), ar dėl to, kad c-ro v-ba "numarino" galėjusius būti labai pagėjusi ir skaitlingi Los Angeles skyrių? Buvusioji Centro V-ba eliminavo ne tik daugelį to skyriaus narių, bet net daugumą skyriaus valdybos rinktų pareigūnų, kuriems per eilę metų nesiteikė atsiųsti net vieno savo "Pranešimų". Su kuo čia c-ro v-ba per tiek metų bendradarbiavo? Siūlyčiau — kai sielojamasi kuo senajai c-ro v-bai atsidėkoti — už jos nuopelnus paskirti pensiją, kad ji daugiau į tas pareigas nebeįgrįžtų... "Token" graši pridėsiu ir aš iš savo skurdžios kišenės... buvusios C-ro V-bos "žurnalistėliams"...

"Užmokėjo honorarą"...

Stengiuosi mintimis perbėgti Los Angeles lietuvių kolonijos gyvenimo apimtį 1971 metais ir išryškinti bent daugiau ar mažiau "žymesnius" jo momentus. Aplekiant kitus stambius ar kul tūrinius pasireiškimus ar įvykius, vienu reikšmingiausiu laikyti mūsų lietuviškos gyvenimo scenoje (lietuviškos parapijos kieme) nutikimą — smūgį abejotina kryptimi... Taip kalbama... Moteriškė davė smūgį vyriškiui. Sakoma, pataikė ir nieku dėtai jo žmonai, būk tai už aprašymą laikraštyje... Tokių atsitvykimų iki šiol čia nėra buvę... Gal būtų... Bet dabar jau įvykęs faktas. Besitęraujant išsamesnių informacijų, — gauta labai skirtingų pareiškimų, kad "užpuolė nekaltą žmogų", iki "užmokėjo honorarą" arba net, kad kas nors kam nors "davė į snukį"... ir-4-t. Kalbama, kad smūgis krito visai niekuo dėtam žurnalistui, o kas dar blogiau — teko ir jo žmonai. Šita lietuviško gyvenimo drama atsidūrė teisme ir bus įdomu patirti bylos pasekmes, kurios neabejotinai inės ir daugiau šviesos į tos dramos užkulius.

Stebint įvykį šį labai toli, man geriausiai patiko jo apibūdinimas, kad "sumokėjo honorarą" (tik nežinia ar tikrajam straipsnio autoriui?). Taip ir man iš toli atrodo: koks parašymas — toks ir honoraras...

Pagaliau pagavo tempą...

Kai žvelgi atgal į 1971-muosius metus, tai Los Angeles kolonijoje žymiųjų įvykių eilėje, tur būt, vienu pirmųjų reikėtų laikyti labai kūrybingo laureato rašytojo Jurgio Gliados nuverstą darbų kalną — parašant Simo Kudirkos tragedijai įamžinti knygą "Simas". Ta knyga jau spėta (irgi to paties autoriaus pastangomis ir rūpesčiu) taip pat praėjusiais metais išleisti ir anglų kalba. Stebiuosi tokiu sparčiu kūrybos tempu — tikrai "amerikietišku"... Man atrodo, kad su tos knygos (net ir anglų kalba) išleidimu dar buvo galima gerokai palaukti, juo labiau, kai į ją žiūri kritiko akimis ir galvojimu. Bet atrodo, kad autorius bus jau galutinai "suamerikonėjęs" ir labai laiku su spėjo pagauti laiko tempą. Įdomu — kaip su pinigų? Niekas juk negali norėti, kad ir patiotin-giausias rašytojas (kokių laikau "Simą" autorių) tokį kūrybos darbų kalną nuverstų nieko neuždirdamas...

Antroji Simo Kudirkos medalia pusė

Simas Kudirka, nepavykus jo šuoliui į laisvę, pasidarė mūsų tautiniu herojumi. Daug apie tai prirašyta — net knygomis. Bet niekas nedrįso pažvelgti į ant-rąją Simo Kudirkos medalia pusę, būtent — sąlygas, Kurias sudarė Simo šuolis lietuviui jūrininkui, tarnaujanciam sovietiniame laivyne. Apie tai čia jau turim šiek tiek žinių ir pakanka, kad turėtum vaizdą, kur po to atsidūrė lietuvis jūrininkas, iki tol daugiau ar mažiau buvęs traktuojamas lygiomis su kitais sovietiniais jūrininkais. Nesvarstant už ar prieš, mane nustebino pernai paskelbta (rodos, Bostono lietuvių iniciatyva) žinia, kad, esą, nusamdytas greit-laivis, kuris tam tikru laiku turėjo sukinėtis apie Amerikos pakrantėse žvejojancius sovietų laivus, kurių jūrininkai (be abejo, pirmoje eilėje lietuvių iš greitlaivio per garsiakalbį turėjo būti raginami patį į jūrą ir... į laisvę... Tą "misiją" su-trukdė jūroje siautusi audra. Taip ir turėjo būti. Nes mano išmone, nieko neįsmingesnio ir žalingesnio lietuviui jūrinin-kui sovietiniame laivyne sugal-voti nebuvo galima. Jei sovietiniame laivyne, plaukiančiame į tarptautinius vandenis, dar liko (po Simo Kudirkos įvykio) koks lietuvis jūrininkas, tai jis dabar yra kaljins plaukiojanciam ka-lėjime... Jis niekada nebūtų ma-dinimas, kad "sumokėjo honora-

(Nukelta į 5 psl.)

A. VILAINIS SIDLAUSKAS

GRIMZTANTI SALA SU KYŠANČIAIS BOKŠTAIS

21

Jiems atrodė, kad naujieji ateiviai nesirūpina darbo gavimu, nedirba, o jų įsikur-dinimas čia ir jiems gali sudaryti rūpesčių. Negalėjo ar nenorėjo suprasti, ko jie taip gausiai renkas ir posėdžiauja per dienų dienas, tarsi nenorėdami ne tik prisidėti prie Amerikos lietuvių tautinės kultūrinės veiklos, bet turi noro paimti į savo rankas organizacijų vadovavimą ir sugriauti visa, ką jie per ilgus dešimtmečius buvo sukūrę. Dėl jaunimo pramo-gų, dainų ir šokių jie jaudinosi tiesiog liguistai. Rodos, buvo jau pamiršę, kaip jie patys jauni, stiprūs, raumeningi, pilni energijos, atvykę čia tuo se pačiuose Meldažo namuose pramogau-dami, dainuodami ir pasišokdami jau taip sumušdavo kojomis į grindis, kad tikrai drebėdavo ne tik langai, bet siūbuodavo ir visos pastatos. Bet dabar po to jaunat-visko atviesio atrodė viskas kitaip. Atrodė, kad čia vyksta toks triukšmas, neduodas ne tik visai kolonijai ramybės, bet galėjo neįsilaikyti jau tų namų grindys, nei lubos, ir jie patys pasilaidos po tinko grūvėsiais.

Žinoma, kas be ko. Jaunimas lieka jaunimu. Kartais lyg atspėdami, kas čia šiuose namuose vykdoma seniau, treptelė-davo įsismaginę šokyje ir kojoms. Juk jauni vyrai, čia jau spėję atsigaivinti, norėjo

išlieti energijos perteklių, bet triukšmas niekadados nebuvo perdidelis, kad griūtų patys namai, kaip buvo pasakojama pa-snaždomis net ir į policijos ausis. Bet ir šie žmonių angelai sargai nieko nerasdavo, kas būtų pavojinga žmonių gyvybei, ar ramiems gyventojams jau drumstų taip jų ramybę, jog ir akių nebegalima sumerkti.

Tas Tremtinių namų epizodas tik pa-ryškina, kaip vienai pat manančių, kalban-čių ir tų pačių tikslų siekiančių žmonių tarpe dėl laiko ir skirtingų sąlygų susidaro ir pačiame bendrame darbe nepagrįstų ne-sutarimų. Žinoma, bendrai dirbant tą pa-tį lietuvišką darbą, kartu gyvenant vieno-dose sąlygose, visi tie buvę skirtumai pa-mažu išblunka, išnyksta ir susilieja į vieną tautinį junginį.

Tas baimės, nepasitenkinimo, o kai-kām ir pavydo, kartumo jausmų visų vė-jų ir skersvėjų sukėlėjas Anatolijus Kairys yra gimęs 1914 metais, rugpjūčio 28 dieną Petrapielyje. Jis, baigęs 1938 metais gim-naziją Kaune, studijavo Vytauto Didžiojo universitete pedagogiką. Parašęs baigia-mąjį diplominį darbą St. Šalkauskio tau-tinis auklėjimas, 1942 metais gavo univer-siteto baigimo diplomą ir greit buvo pas-kirtas šiaulių vidurinės suaugusių mo-kyklos direktoriumi. Tose pareigose iš-buvo iki pat pasitraukimo į Vakarus 1944 metais. Savo gyva veikla, ypač jaunimo tarpe, jis aktyviai pasireiškė dar savo mokymosi laikais. Buvo L. K. "Pavasario" jaunimo sporto vadas ir Centro valdybos

reikalų vedėjas. Jis organizavo sporto va-dovams kursus ir surengė 1939 metais pir-mąją sporto stovyklą vyrams Karmėlavoje.

Nesnaudė Anatolijus Kairys ir Vokiet-ijoje stovyklinių laikotarpiu. Jis buvo Niur-tingeno lietuvių gimnazijos vicedirekto-rus ir istorijos mokytojas, o Kempteno stovykloje, kaip švietimo vadovas, orga-nizavo Maironio vardo gimnaziją. Tuo pa-čiu metu jis redagavo žurnalą Tremtinių mokyklą. Tas pedagoginis straipsniais turiningas žurnalas spausdindavo ir kny-gų recenzijas, kartais aštroka kritika pa-sisakydamas ir apie senesniųjų rašytojų raštus. Buvo skaitytojų tarpe tokių, kurie, pamilę senuosius iškilusius rašytojus, ir visą jų kūrybą vertino be kritiško žvilgs-nio. Jiems net atrodė, jog tos recenzijos siekia pačių tų rašytojų nevertinimo, norint iškelti jaunuosius, kurie savo poezija ar proza nesiekė dar tų nuvertinamų kūrinių lygio.

Ir Amerikos krantus sugebėjęs pasiekti gan anksti, 1947 metais, Anatolijus Kai-ras su jaunatvišku užsidegimu skubinosi pasinerti ir į tautinę kultūrinę veiklą. Jie jau tų pat metų gale pradėjo leisti kultū-rinį žurnalą Naująją Aušrą. Šis žurnalas sustojęs 1949 metais, buvo patrauklus sa-vo apipavidalinimui ir savo turinio vertas dėmesio. Bet nežūrint savo turinio svorio, jis buvo dar per ankstyva kregždė. Ameri-kos lietuviai turėjo gausią savo spaudą ir didelius rūpesčius dėl jos išlaikymo. Nau-jagimiui be gero atsiliepimo neparodė

materialiniu atžvilgiu tiek dėmesio, kad jis būtų galėjęs čia tarpti ir atlikti savo už-sibrėžtus kultūrinius — bare uždavinius. Materialiniu atžvilgiu jis buvo atsidūręs skurdžiose sąlygose. Jo pagal esamą turi-nį galimi prumeratoriui tebebuvo dar už vandenų Vokietijos stovyklose.

Sprendžiant iš pačio žurnalo pavadinimo, Naujoji Aušra, atrodo, ji turėjo ir sa-vo rūšies misiją, kaip Basanavičiaus Auš-ra, pradėjusi tautinio atgimimo sąjudį Lietuvoje. Žvelgiant į ji amerikietišku są-lygų akimis, žinoma, pavadinimas nebu-vo tikslus, teigiamų rezultatų negalėjo pasiekti. Pirmiausia tie, kurie gyvai rū-pinosi lietuviškos išlaikymo, jos kultūros kėlimu, dirbo Lietuvos laisvės atgavimo reikalui bei pačių stovyklose esančių lietu-vių atkietinimui bei jų įkurdinimui, buvo ir samoningi lietuviai, tad ir Naujoji Auš-ra jiems negalėjo būti svarbi. O tų kuriuos ištautėjimas buvo palietęs, tai Naujosios Aušros skelbtas prisikėlimo ir atgimimo šūkis nebegalėjo pasiekti.

Pirmiausia nutautėjimas Amerikoje yra neatsikriamas nuo kraujomaišos. Ta kraujomaiša, imant per kelias kartas, taip susipina, jog kartais ir savo kilmę besie-kiąs sužinoti žmogus, jos jau nebegali su-vokti. Kai dar antroje kartoje toks iš miš-rių vedybų gimęs asmuo gali kalbėdamas su lietuviais, sakyti esąs lietuvių kilmės, o pagal kitą tėvų pusę save pristatyti tos etninės grupės lenkų, vokiečių ar kokios kitos tautybės asmeniu, tai jau trečioje ar

ketvirtoje kartoje ta kraujomaiša gali at-siremti net iki pietiečių kraujo. Kai tai įvyksta prie šių Amerikos gyvenimo sąly-gų, tai jie jau yra susilydę į tokį lydinį, kur jau ir kilmės prisiminimas ne tik ne-beturis svarbos, bet nebeįmanomas. Tai yra atsitikę ne tik su dalimi mūsų išeivi-jos, bet ir su visomis kitomis tautomis Amerikos žemyne. Jei iš tokių kas ir pri-simena savo tautybės kilmę, tai ne dėl tau-tinio sentimentu, o dėl savo asmeninės karjeros, kaip tai atsitinka politinėje plot-mėje, kai asmuo kandidatoja į svarbų valstybės postą.

Bet yra ir mūsų tautoje nemaža tokių, kurie vedybiniais ryšiais jungiasi su savo tautos partneriais net jau ir penktoje kar-toje. Tokių tarpe yra neretas ne tik dau-giau ar mažiau suprantas lietuviškai ir net ryškiai dar pasireiškęs lietuviškame gy-venime.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite

Dienraštį

"NAUJIENAS"

Jos visad rašo

TEISYBĖ

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-3229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta

Rez. tel. 239-4683

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 374-8012

Telefonai: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadienį, ir sekmadienį, ofisas uždarytas

Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

IR

DR. B. B. SEITON

INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telefonai: 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 59, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlack 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadienį 1-7 val.
antradienį nuo 1-5, trečiadienį
ir šeštadienį tik susitarus.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
liepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir šeštadienį uždaryta.
Ofiso telefonai: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 3-7278

Ofiso telefonai: HE 4-1918 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, antradienį, ket-
virtadienį ir penktadienį nuo 3 iki
7 val. popiet. Ketvirtadienį ir šeštadi-
enį nuo 9 iki 11 val. ryto tik
susitarus.
Trečiadienį uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-6149
Tikrina akis. Pritaiko kontaktinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį nuo 1-4 po pietų.
Ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2080
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksmdieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGŲ
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadi-
enį, penktadienį ir šeštadienį nuo 9
iki 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlack 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Jei
neatsiliepia, skambinti HE 4-2123
Jei neatliepia, skambinti 374-8012

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bap-
dazai. Speciali pagalba koto-
m (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8, šeštadieniais 9-1
1850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PROspect 6-5084

ALGIRDAS GUSTAITIS

VELNIŠKIAUSIAS IŠ VELNIŲ

(Ant. Žmuidzinavičiaus velnių rinkinys)

Su vienu velnių susidėti jau
gali būti velniška, tai kaip
vandrovoti apsišaučius šimtais
velnių? Ir ne šiaip sau nudai-
lintų velniukų, bet tikrai tikrų
velnių, velniškiausių pasau-
lyje.

Ir netgi šv. Mykolui Arkan-
gelui tik blauzdigalius ant vel-
nio paliko, visą šventąjį nupio-
vė ne kas kitas, bet kun. Tu-
mas — Vaizgantas, 1906 m.
birželio 13 d. (antatinės) do-
vanodamas pirmąjį velnią, šven-
tojo sutryptą, palinkėjęs: "Kad
Tau, Antanai, visą gyvenimą
velnius rinkyti tektų".

Kai savo vaikystės laikais
gyvenau Kaune, Kalnų gt. 36a,
antrame nuo mūsų name gyve-
no dail. Antanas Žmuidzinavi-
čius. Mūsų šeima buvo stipriai
katalikiška, gyvenome nedi-
deliame name, gi Žmuidzina-
vičiaus netrukus jau VI. Put-
vinskio gatve pavadintoje pa-
sistatė moderniškiausius trijų
ar keturių aukštų mūrinius
namus. Prisimenu, mano ma-
mytė dažnokai nueidavo pas
juos, visad pasitikdavo, paly-
davo, šypsodamas sveikind-
avo su barzdele dailininkas.
Jį visad matydavau geroje nuo-
taikoje, linksma, smagu, gy-
va, patenkinta. O kad jis ren-
ka velnius, sužinojau kur kas
vėliau, kada jo nebuvo kaip
sueiti.

Ant. Žmuidzinavičius gimė
1876. X. 31 d. Seinų apskr., mi-
nė 1966. VIII. 9 d. Kaune. Jis
yra pagarbus, garsus, vertin-
gas lietuvių tautos dailininkas,
kultūrininkas. Gausūs jo pa-
veiksmai lietuviškai nuteiktą
daugelį tūkstančių lankytojų
įvairiose parodose. Dar gyvena
tebesant (1966. III. 22 d.) prie
M. K. Čiurlionio muziejaus
įsteigtas dail. A. Žmuidzina-
vičiaus skyrus. Jo nuosirdus ir
tyrus lietuviškumas labai jau-
tėsi kūryboje. A. Žmuidzina-
vičius yra giliai jauges lietuvių
meno pasaulyje ir jame pasi-
liks.

Be kitko, jis mėgo rinkti šį
bei tą, gi kaip minėjome, kun.
Tumo - Vaizganto sugundytas
pradėjo saugoti velnius. Ir jų
susidarė tiek, kad 1971 m.
Vilninyje jau antra laida išleis-
ta spalvotai ir juoda - balta
ilustruota knygtelė VELNIAI.
Dailininko Antano Žmuidzi-
navičiaus kolekcija, Vagos lei-

GRADINSKAS

NET 150 DOL.

PIGIAU

MOKESITE DABAR

ISPARDAVIMO METU

2512 W. 47 ST. — FR 6-1999

LIETUVI, EIK PĖS LIETUVI!

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Leidimai — pilna apdrauda

2 EMA KAINA

R. ŠERENAS

2047 W. 67th Pl. WAibrook 5-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas

su įvairių atstumu.

ANTANAS VILIMAS

823 West 34 Pl. Chicago

Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS

Visos programos iš WOPA.

1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmo

dienio iki penktadienio 11-12

val. ryto. — Šeštadienį ir sek-

mdienį nuo 8:30 iki 9:30 val.

ryto.

Tel.: HEmlack 4-2413

7:59 So. MAPLEWOOD AVE.

CHICAGO, ILL. 60629

VELNIŠKIAUSIAS IŠ VELNIŲ

(Ant. Žmuidzinavičiaus velnių rinkinys)

Su vienu velnių susidėti jau
gali būti velniška, tai kaip
vandrovoti apsišaučius šimtais
velnių? Ir ne šiaip sau nudai-
lintų velniukų, bet tikrai tikrų
velnių, velniškiausių pasau-
lyje.

Ir netgi šv. Mykolui Arkan-
gelui tik blauzdigalius ant vel-
nio paliko, visą šventąjį nupio-
vė ne kas kitas, bet kun. Tu-
mas — Vaizgantas, 1906 m.
birželio 13 d. (antatinės) do-
vanodamas pirmąjį velnią, šven-
tojo sutryptą, palinkėjęs: "Kad
Tau, Antanai, visą gyvenimą
velnius rinkyti tektų".

Kai savo vaikystės laikais
gyvenau Kaune, Kalnų gt. 36a,
antrame nuo mūsų name gyve-
no dail. Antanas Žmuidzinavi-
čius. Mūsų šeima buvo stipriai
katalikiška, gyvenome nedi-
deliame name, gi Žmuidzina-
vičiaus netrukus jau VI. Put-
vinskio gatve pavadintoje pa-
sistatė moderniškiausius trijų
ar keturių aukštų mūrinius
namus. Prisimenu, mano ma-
mytė dažnokai nueidavo pas
juos, visad pasitikdavo, paly-
davo, šypsodamas sveikind-
avo su barzdele dailininkas.
Jį visad matydavau geroje nuo-
taikoje, linksma, smagu, gy-
va, patenkinta. O kad jis ren-
ka velnius, sužinojau kur kas
vėliau, kada jo nebuvo kaip
sueiti.

Ant. Žmuidzinavičius gimė
1876. X. 31 d. Seinų apskr., mi-
nė 1966. VIII. 9 d. Kaune. Jis
yra pagarbus, garsus, vertin-
gas lietuvių tautos dailininkas,
kultūrininkas. Gausūs jo pa-
veiksmai lietuviškai nuteiktą
daugelį tūkstančių lankytojų
įvairiose parodose. Dar gyvena
tebesant (1966. III. 22 d.) prie
M. K. Čiurlionio muziejaus
įsteigtas dail. A. Žmuidzina-
vičiaus skyrus. Jo nuosirdus ir
tyrus lietuviškumas labai jau-
tėsi kūryboje. A. Žmuidzina-
vičius yra giliai jauges lietuvių
meno pasaulyje ir jame pasi-
liks.

Be kitko, jis mėgo rinkti šį
bei tą, gi kaip minėjome, kun.
Tumo - Vaizganto sugundytas
pradėjo saugoti velnius. Ir jų
susidarė tiek, kad 1971 m.
Vilninyje jau antra laida išleis-
ta spalvotai ir juoda - balta
ilustruota knygtelė VELNIAI.
Dailininko Antano Žmuidzi-
navičiaus kolekcija, Vagos lei-

GRADINSKAS

NET 150 DOL.

PIGIAU

MOKESITE DABAR

ISPARDAVIMO METU

2512 W. 47 ST. — FR 6-1999

LIETUVI, EIK PĖS LIETUVI!

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Leidimai — pilna apdrauda

2 EMA KAINA

R. ŠERENAS

2047 W. 67th Pl. WAibrook 5-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas

su įvairių atstumu.

ANTANAS VILIMAS

823 West 34 Pl. Chicago

Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS

Visos programos iš WOPA.

1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmo

dienio iki penktadienio 11-12

val. ryto. — Šeštadienį ir sek-

mdienį nuo 8:30 iki 9:30 val.

ryto.

Tel.: HEmlack 4-2413

7:59 So. MAPLEWOOD AVE.

CHICAGO, ILL. 60629

VELNIŠKIAUSIAS IŠ VELNIŲ

(Ant. Žmuidzinavičiaus velnių rinkinys)

Su vienu velnių susidėti jau
gali būti velniška, tai kaip
vandrovoti apsišaučius šimtais
velnių? Ir ne šiaip sau nudai-
lintų velniukų, bet tikrai tikrų
velnių, velniškiausių pasau-
lyje.

Ir netgi šv. Mykolui Arkan-
gelui tik blauzdigalius ant vel-
nio paliko, visą šventąjį nupio-
vė ne kas kitas, bet kun. Tu-
mas — Vaizgantas, 1906 m.
birželio 13 d. (antatinės) do-
vanodamas pirmąjį velnią, šven-
tojo sutryptą, palinkėjęs: "Kad
Tau, Antanai, visą gyvenimą
velnius rinkyti tektų".

Kai savo vaikystės laikais
gyvenau Kaune, Kalnų gt. 36a,
antrame nuo mūsų name gyve-
no dail. Antanas Žmuidzinavi-
čius. Mūsų šeima buvo stipriai
katalikiška, gyvenome nedi-
deliame name, gi Žmuidzina-
vičiaus netrukus jau VI. Put-
vinskio gatve pavadintoje pa-
sistatė moderniškiausius trijų
ar keturių aukštų mūrinius
namus. Prisimenu, mano ma-
mytė dažnokai nueidavo pas
juos, visad pasitikdavo, paly-
davo, šypsodamas sveikind-
avo su barzdele dailininkas.
Jį visad matydavau geroje nuo-
taikoje, linksma, smagu, gy-
va, patenkinta. O kad jis ren-
ka velnius, sužinojau kur kas
vėliau, kada jo nebuvo kaip
sueiti.

Ant. Žmuidzinavičius gimė
1876. X. 31 d. Seinų apskr., mi-
nė 1966. VIII. 9 d. Kaune. Jis
yra pagarbus, garsus, vertin-
gas lietuvių tautos dailininkas,
kultūrininkas. Gausūs jo pa-
veiksmai lietuviškai nuteiktą
daugelį tūkstančių lankytojų
įvairiose parodose. Dar gyvena
tebesant (1966. III. 22 d.) prie
M. K. Čiurlionio muziejaus
įsteigtas dail. A. Žmuidzina-
vičiaus skyrus. Jo nuosirdus ir
tyrus lietuviškumas labai jau-
tėsi kūryboje. A. Žmuidzina-
vičius yra giliai jauges lietuvių
meno pasaulyje ir jame pasi-
liks.

Be kitko, jis mėgo rinkti šį
bei tą, gi kaip minėjome, kun.
Tumo - Vaizganto sugundytas
pradėjo saugoti velnius. Ir jų
susidarė tiek, kad 1971 m.
Vilninyje jau antra laida išleis-
ta spalvotai ir juoda - balta
ilustruota knygtelė VELNIAI.
Dailininko Antano Žmuidzi-
navičiaus kolekcija, Vagos lei-

GRADINSKAS

NET 150 DOL.

PIGIAU

MOKESITE DABAR

ISPARDAVIMO METU

2512 W. 47 ST. — FR 6-1999

LIETUVI, EIK PĖS LIETUVI!

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Leidimai — pilna apdrauda

2 EMA KAINA

R. ŠERENAS

2047 W. 67th Pl. WAibrook 5-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas

su įvairių atstumu.

ANTANAS VILIMAS

823 West 34 Pl. Chicago

Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS

Visos programos iš WOPA.

1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmo

dienio iki penktadienio 11-12

val. ryto. — Šeštadienį ir sek-

mdienį nuo 8:30 iki 9:30 val.

ryto.

Tel.: HEmlack 4-2413

7:59 So. MAPLEWOOD AVE.

CHICAGO, ILL. 60629

VELNIŠKIAUSIAS IŠ VELNIŲ

(Ant. Žmuidzinavičiaus velnių rinkinys)

Su vienu velnių susidėti jau
gali būti velniška, tai kaip
vandrovoti apsišaučius šimtais
velnių? Ir ne šiaip sau nudai-
lintų velniukų, bet tikrai tikrų
velnių, velniškiausių pasau-
lyje.

Ir netgi šv. Mykolui Arkan-
gelui tik blauzdigalius ant vel-
nio paliko, visą šventąjį nupio-
vė ne kas kitas, bet kun. Tu-
mas — Vaizgantas, 1906 m.
birželio 13 d. (antatinės) do-
vanodamas pirmąjį velnią, šven-
tojo sutryptą, palinkėjęs: "Kad
Tau, Antanai, visą gyvenimą
velnius rinkyti tektų".

Kai savo vaikystės laikais
gyvenau Kaune, Kalnų gt. 36a,
antrame nuo mūsų name gyve-
no dail. Antanas Žmuidzinavi-
čius. Mūsų šeima buvo stipriai
katalikiška, gyvenome nedi-
deliame name, gi Žmuidzina-
vičiaus netrukus jau VI. Put-
vinskio gatve pavadintoje pa-
sistatė moderniškiausius trijų
ar keturių aukštų mūrinius
namus. Prisimenu, mano ma-
mytė dažnokai nueidavo pas
juos, visad pasitikdavo, paly-
davo, šypsodamas sveikind-
avo su barzdele dailininkas.
Jį visad matydavau geroje nuo-
taikoje, linksma, smagu, gy-
va, patenkinta. O kad jis ren-
ka velnius, sužinojau kur kas
vėliau, kada jo nebuvo kaip
sueiti.

Ant. Žmuidzinavičius gimė
1876. X. 31 d. Seinų apskr., mi-
nė 1966. VIII. 9 d. Kaune. Jis
yra pagarbus, garsus, vertin-
gas lietuvių tautos dailininkas,
kultūrininkas. Gausūs jo pa-
veiksmai lietuviškai nuteiktą
daugelį tūkstančių lankytojų
įvairiose parodose. Dar gyvena
tebesant (1966. III. 22 d.) prie
M. K. Čiurlionio muziejaus
įsteigtas dail. A. Žmuidzina-
vičiaus skyrus. Jo nuosirdus ir
tyrus lietuviškumas labai jau-
tėsi kūryboje. A. Žmuidzina-
vičius yra giliai jauges lietuvių
meno pasaulyje ir jame pasi-
liks.

Be kitko, jis mėgo rinkti šį
bei tą, gi kaip minėjome, kun.
Tumo - Vaizganto sugundytas
pradėjo saugoti velnius. Ir jų
susidarė tiek, kad 1971 m.
Vilninyje jau antra laida išleis-
ta spalvotai ir juoda - balta
ilustruota knygtelė VELNIAI.
Dailininko Antano Žmuidzi-
navičiaus kolekcija, Vagos lei-

GRADINSKAS

NET 150 DOL.

PIGIAU

MOKESITE DABAR

BAKTERIJŲ GAJUMAS

Bakterijos parodo stebėtiną gajumą ir pajėgumą išsilaikyti neįmanomai sunkiose sąlygose neapskaičiuojama ilgą laiką.

Labai įdomų eksperimentą naujausiais atliko Egipto Kairo universiteto tyrinėtojai, kuriems pavyko atgaivinti dar ketvirtame šimtmetyje prieš Kristų "užkonservuotas" bakterijas, taigi prieš daugiau kaip 2000 metų.

Bakterijos buvo išimtos iš saulėje džiovintų plytų vidaus, o tos plytos buvo paimtos iš Leksoro šventovės mūrų sienos, išsilaikiusios gerame stovėjimo tokiame dykumos vietoje, kur niekada lietus nėra buvęs, ir dėlto nebuvo galimybių toms bakterijoms į plytų vidurį įsikverbti kada nors vėliau.

Pradėjus tyti bakterijų atgaivinimo procesą, jau trečiąją dieną pasirodė gyvi mikroorganizmai. Tiksliai ištyrus nustatyta, kad tai buvo vadinamųjų azoto bakterijų kolonija.

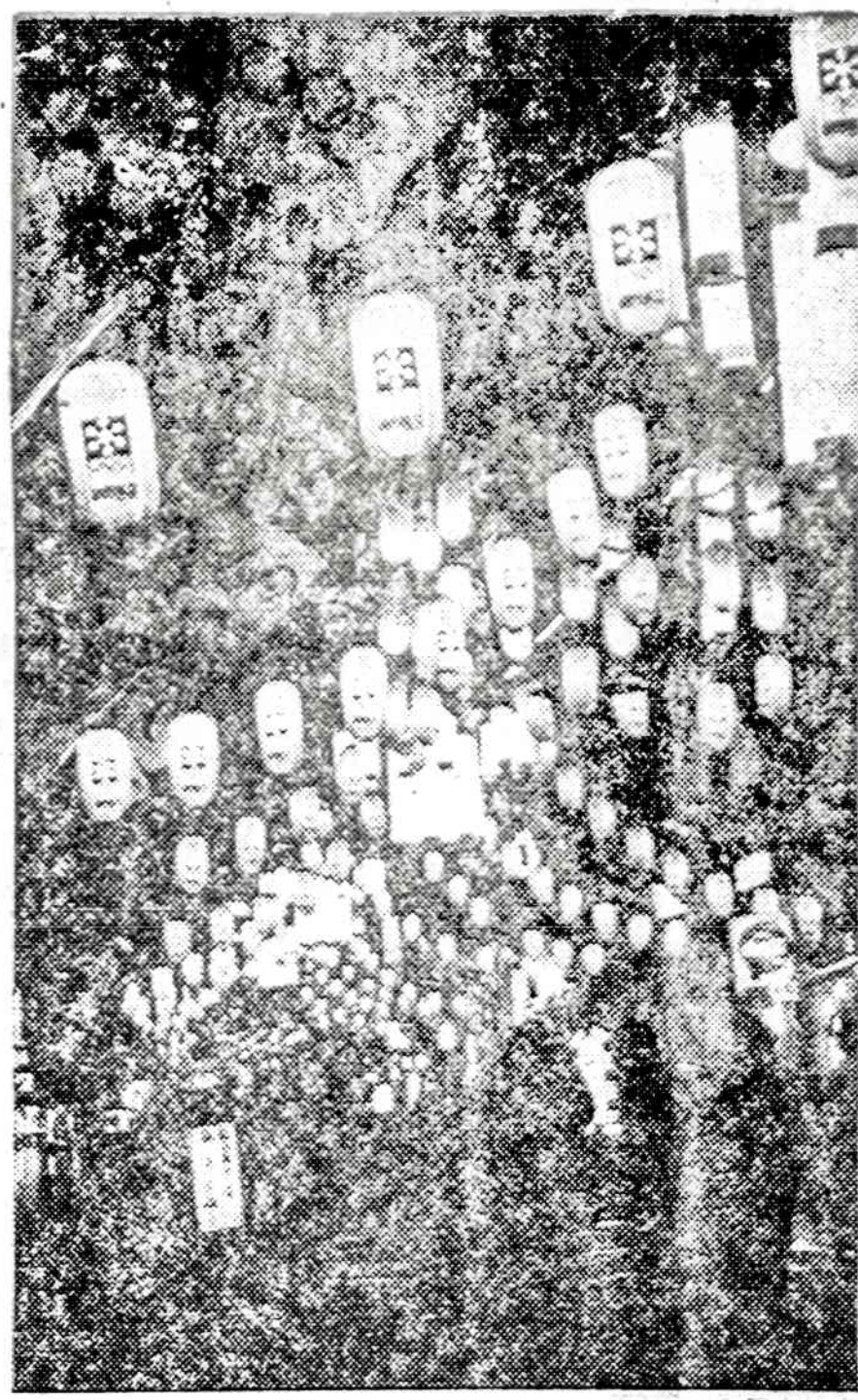
Tas patyrimas stipriai patvirtina, kad gali būti įmanoma

gyvybę mikro-organizmų formoje perkeldinti į tolimas erdves.

Vokiečių kancleris apie amerikiečius

Praeitą savaitę grįžęs iš konferencijos su prezidentu Nixonu Vokietijos kancleris Willy Brandt pasakė, nors anksčiau keletą kartų biznio reikalais buvęs Jungtinėse Valstijose, bet JAV žmonės arčiau gavytų pažinti tik dabar, pabūdamas keletą dienų tarp žmonių Sarasotoje, Fla. ir kitur.

"Aš pajutau, kiek daug vidi-
nės jėgos yra tose Jungtinėse Valstybėse, stebėjosi Brandt, kaip daug draugiškumo ir savanoriškos pagalbos jie teikia amerikiečiams ir svetimiems". Tai buvęs visiš-
kai kitoks išspūdis, negu apie Ameriką yra susidariusi nuo-
monė Europoje. Jis ir jo žmo-
nų patyrė, kiek daug žmonių savanoriškai dirba Amerikos ligoninėse, vaikų darželiuose ir įvairiose socialinėse institu-
cijose, ir kaip jautrūs yra ame-

Japonijos miestas Sapporo, kur vyks 1972 metų Olimpiados žiemos žaidynės, yra išdekoruotas vėliavomis ir iliustruotas žaidynių simboliu papuoštomis lempomis.

rikiečiai pagelbėti žmogui traukiant nelaimėje.

Kanclerį Brandtą ypač paveikė tokie smulkūs draugiškumo parodymai, kaip antai viename viešbutyje jo kambaryje kaimynas grįžęs iš meškeriojimo atnešęs pusutį alaus sakdamas "Čia, ašigai, juk perkaitai per dieną toje saulėje".

Emfizemos lengviau išvengti negu gydyti

Emfizemos yra lengviau išvengti negu ją gydyti, rašo Dr. Van Dellen, primindamas, kad tai plačiai ligai išvengti dvitikslių priemonės yra nereikšmingas ir švarus oras. Kas jau pažengusi emfizema turėjo, praeina eilė metų kol pagijimas pastebimas, kadangi sužaloti plaučiai negreit pasitaiso.

Emfizema yra, tokia plaučių ir kvėpavimo takų liga, kur oro maišeliai išsitempia, o bronchai susiaurėja ir dėlto įtraukus orą daug jo pasilieka plaučiuose, kur jungiasi su anglies dvidegimi ir pagenda; negana to, tas oras iš plaučių neišsima, ir šviežias oro neįleidžia, ir žmogus pajunta oro trūkumą. Dr. Van Dellen toliau aptaria keletą būdų, kaip tokiems atvejais kvėpuoti ir plaučius padėti sunaudotą orą lauk išvairyti. Čia reikalinga daktaro priežiūra ir nurodymai.

Pakistanas išžudęs 3 milijonus gyventojų

Nepriklausoma pasiskelbusios Bengalijos — Bangla Deš ministro pirmininkas šeikas Mujibur Rahman pasakė, kad pakistaniečiai "negailestingai" išžudė 3 milijonus jo tautiečių ir pareiškė, kad Jungt. Tautos turi teisti Pakistano lyderius kaip karo kriminalistus". Tai buvusi didžiausia žmonių skerdynė istorijoje. Pats Rahman buvo areštuotas praėjusiais metais kovo mėnesį ir nuteistas pakarti, tik dabartinis Pakistan prezidentas Ali Bhutto jį paleido iš kalėjimo.

"ŽMONIJAI IŠGELBETI" REIKIA 30 BILIJONŲ

Chicago juodųjų kunigas Jesse Jackson, kurs neatsiskaitęs pasitraukė iš "Duonos Krepšio" direktoriaus pareigų ir įsteigė savo nepriklausomą organizaciją, pavadintą "PUSH" (People United to Save Humanity) jau spėjo paskelbti savo

planą, kaip jis tą "puš" įvykdytų.

Praeitą sekmadienį jis 57 puslapių plane išdėstė savo "Ekonominių Teisių Bilijonų" pasakodamas, kad 30 bilijonų dolerių "pastatys juoduosius beturčius žmones ant kojų ir išvaduos iš getų, bet tuos 30 bilijonų turi duoti federalinė valdžia, garantuojant visiems beturčiams metinių pajamų mažiausiai po \$4,000 ir tuo būdu pakeičiant visokias šalpas ir labdaros programas. Kun. Jacksono planas turi galvoje dešimtį ateinančių metų.

Dabar Amerikos ekonomija esanti turčių rankose, iš kurių beturčiams nieko žemyn nenubyra ir beturčiai darosi dar neturtingesni, o turčiai dar turtingesni. Dėlto pinigų reikia perduoti beturčiams ir rankas, iš kurių jie galėtų "nubyrėti aukštyn".

Kun. Jackson tikrino, kad jo planas būtų patikęs ir kun. Martin Luther Kingui, kurio mirties sukaktuvės buvo minimos praeitą sekmadienį.

Pranašas Mahometas statosi rezidencijas

Elijah Muhammad, Amerikos "juodųjų musulmų" dvajios vadas, stato sau pusės milijono dolerių rezidenciją ir keturias rezidencijas po 150,000 dviem savo vaikams ir 2 savo artimiesiems padėjėjams, praneša Chicago Daily News.

Statyba vyksta prie 49 St. ir Woodlawn Ave., kur yra Islamo universitetas, musulmų privati mokykla ir musulmų krautuvės, bet Daily News reporteris Phillip O'Connor nebuvo prileistas, nes statybą saugojo visas būrys musulmų kūnsargių.

Pats pranašas Muhammad niekur neina be stiprios palydos, kurią sudaro karate ekspertai kūnsargiai. Pranašas Muhammad, šandien jau 74 metų amžiaus, savo pasekėjų imperiją sukūręs "iš nieko", esą prisibijo dėl savo saugumo, kadangi jo tikinčiųjų tarpe yra susidariusi karinga jaunųjų musulmų atskala ir vien Chica goje praėjusiais metais musulmų tarpusavio kovose žuvo jau mažiausiai 10 žmonių. Naujausios susisąjudybos įvykio šiomis dienomis Baton Rouge, Alabamoje, kur 4 žmonės buvo nušauti ir 31 sužeisti.

TRUMP AI

Vasario 16 minėjime kalbėtojai rūpinasi ALTo p-kas Dr. Kazys Bobelis. Į mus prabils mūsų naujoji Lietuvos gen. konsulė p. Juzė Daužvair-

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia
FAR SOUTH SIDE
MFG. PLANT
Wants hard working bondable
porter night watchman.
If qualified phone
WILLIAM KNAPP
785-2272

PUNCH PRESS SET-UP

Southwest suburban manufacturer
needs set-up man. 3 shifts available.
Excellent wages, overtime and bene-
fits. English speaking preferred.

DU PAGE MFG. CO.

2250 CURTIS STREET
DOWNERS GROVE, ILL.
968-6900

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

B A R M A I D S
DAYS OR EVENINGS.
Ask for Mr. J. Boulo.
HI HAT LOUNGE
2246 So. CICERO
652-5115

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos

GERAI IŠDIRBTAS senas biznis lie-
tuvų rajone. Cicero: geromis sąlygo-
mis ISINUOJAMA UŽEIGA.
Teirautis tel. 652-5121.

FURNITURE AND FIXTURES

Rakandai ir Įrenginiai

PARDUODAMI

IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI
10% iki 50% nuolaida. Galima pirkti
talimis ir išsimokėtai. Aptarnauja
lietuviai.
SOUTHWEST FURNITURE CO.
TEL. GR 6-4421
6200 So. WESTERN AVE.

dienė. Malonėkite į šį minėji-
mą atsilankyti.

Čikagos Liet. Taryba
(Pr.)

— Rožė Didžgalvienė pirmo-
ji atsiuntė Naujienoms 1972
metų klubų ir draugijų valdy-
bas, kuriomis ji priklauso. Ją
pasekė Antanas Jusas, kelių
klubų veiklos narys. Draugi-
joms ir klubams, kurie sausio mė-
nesį neatšaukė naujos valdybos
narių, nebus dedamos ir draugi-
jų sąrašą. Valdybas su adre-
sais privalo atsiųsti sausio mė-
nesį.

— Ponia Pallabienė pranešė,
kad Marquette Parko Namų
Savininkų susirinkimas įvyks
penktadienį, sausio 21 d., 7:30
val. vak. parapijos salėje.

— Chicago's skaitytojų
Naujų kalendorius išsiųstas
praeitą penktadienį. Skaityto-
jai turės jį gauti šios savaitės
pradžioje. Kiekvienam skaity-
tojui išsiųstas kalendorius.

— M. Nagys, Mažosios Lietu-
vos Lietuvių Dijos sekretorius
ir ilgametis spaudos bendra-
darbis, kartu su visa valdyba
ir komisijos nariais rūpinasi
draugijos rengiamu tradiciniu
Užgavėnių šiuipinio baliumi
su skaniais Rytprūsių ir Klai-
pėdos krašto lietuvių valgiais,
menine programa, šokiais ir
nepaprastu šeiminingu vaišini-
ngumu bei dėmesiu kiekvienam
atsilankiusiam. Balius įvyks
vasario 5 d. Lietuvių Tauti-
nuose namuose.

— Dail. Petras Aleksa išsiun-
tė spaudai pranešimus apie
Chicago ir apylinkių lietuvių
dailininkų tradicinę parodą
Čiurlionio galerijoje vasario
12 — 20 d.

— Jaunimo Kongreso Progra-
mos komisija prinko Studijų
dienoms Kent State universi-
tetą, Ohio valstijoje. Univer-
sitetą vadovybė suteikė rengi-
jams geriausias gyvenimo ir
darbo sąlygas laike studijų.
Manoma, kad studijose bus
virš 300 Jaunimo Kongreso at-
stovų ir dalyvių. Pats Kongre-
sus bus Chicagoje. Tuo pat
laiku čia yra ruošiamas Ameri-
kos ir Kanados lietuvių Tauti-
nių šokių šventė.

— Marytė Buivydytė, Gied-
rės Čepaitytė, Rasa Degutytė ir
Ramona Kaveckaitė papildo-

REAL ESTATE.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVICIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PROspect 8-2233

LAIMINGI NAMAI

12 METŲ 2 butų geriausias mūro
namas. 2 atskiri sildymai, 2 auto ga-
ražas, pačiame Marquette Parke. —
\$37,700.

SVIESUS 2 BUTŲ 11 metų mūras,
naujas garažas su elektr. durim, užuo-
lo medis, alumi. langai, nauji karpetai,
2 radiant sildymai, sveiki oro vėsin-
tukai, sausas — aukštas beismantas,
prie pat Marquette Parke. \$44,900.

DIDELIS 6 kambarių mūras. Mo-
dernus 2 auto garažas, kabinėtų vir-
tuvė, gazu sildymas. Puikus namas
gyventi Marquette Parke. \$22,500.

8 KAMBARIŲ mūras, liuksus įren-
ta virtuvė ir vonia, nauji karpetai,
puošnus beismantas, garažas, arti par-
kas. Priims rimtą pasiūlymą.

2 BUTŲ MŪRAS arti bažnyčios ir
mokyklų. 3 kamb. sausas beismantas,
2 auto garažas. \$29,000.

ZEMES — 30 pėdų su garu prie
pat parko. \$10,400.

4 BUTŲ gražus mūras ir 4 auto
mūro garažas. Naujas gazu sildymas
Aluminum langai. Prie Maria High
— \$42,700.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

APYNAUJIS 2-ju butų gražus mūr-
as, po 3 mieg. alumi. langai, karštu van-
deniu šiluma gazu. 2-ju autom. gara-
žas. Gražioje vietoje prie parko. —
\$40,500.

6 KAMB. MŪR, moderni virtuvė ir
vonia, alumi. langai, karštu vandeniu
sild. gazu. Marquette Parke. \$21,500.

APYNAUJIS 1½ aukšto mūr., alumi.
langai, šiluma gazu, įrengtas rūšis.
2-ju autom. garažas. Marquette Par-
ke. \$36,500.

GRAŽUS 4 BUTŲ mūr., alumi. lan-
gai, karštu vandeniu sild. gazu, mo-
dernios vonios. Mūr. garažas. Mar-
quette Parke. \$52,000.

VIRŠ 50 PĖDŲ pločio, gražus kam-
pinis sklypas, 2-ju butų namai. Oak-
lawn, Teikrakis.

LABAI GERAS 10 butų mūras, 2
automobilio mūro garažas, Marquette
Parke. — Tik \$38,000.

NERIS REAL ESTATE

3009 WEST 63rd STREET

Tel.: 471-0321

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu naujus ir perstatu senus vi-
šų rūšių namo apšildymo pečius ir
air-conditioning į naujus ir senus na-
mus. Irengiu vandens boilerius ir
stogų rinas (gutters). Darbas atlie-
kamas greit, sąžiningai ir garantuotai.
Apskaičiavimai nemokamai.
Turis leidimus dirbti mieste ir
užmieste.

DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS

INCOME TAX

4645 So. ASHLAND AVE.

LA 3-8775

(Currency Exchange įstaiga)

Pigūs automobilių draudimai.

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis

3208 1/2 W. 95th St.

GA 4-8654

Home Insurance and Casualty Company

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai,
tune-ups ir t. t.

4824 So. CALIFORNIA AVE.

CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

A. G. AUTO REBUILDERS

Cia automobiliai išlyginami ir nuda-
žomi. Darbas atliekamas sąžiningai
ir gerai, pritarusį darbininkų. Kai-
nos nebrangios.

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.

TEL. — 776-5888

Anicetas Garbaciauskas, sav.

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią
knygų spintą ar lentyną:

K. Bielinis, PENKTIJI METAI, gražiai iliustruota, 592 pusl. \$6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai iliustruota, 464 pusl. \$6.00
Prof. Vaclo. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai
ilustruota, 431 pusl. \$7.50
Prof. Vaclo. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ
ISTORIJA, I dalis, 208 pusl. iliustruota — \$3.00, minkštai
viršelis — \$2.00, II dalis, 225 pusl., iliustruota — \$3.00,
minkštai viršelis \$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p. \$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai iliustruota, 416 p. \$5.50
Juožas Liudžius, RASTAI, 250 pusl. \$3.00
P. Liudžiuviene, ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIUDŽIŲ,
88 pusl. \$1.00
S. Michelsonas, LIETUVIŲ IŠEIVIJŲ AMERIKOJE, 297 p.
ilustruota — \$5.00 minkštai viršelis — \$4.00
Dr. V. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, gražiai iliustruota 968
pusl., dabar tik \$10.00

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. — Telef. HA 1-6100

Jau atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Aleko Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų
Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kietais
viršeliais \$10.00, minkštai \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istori-
jos Draugija.

Knygoje aprašytas pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos
lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos baž-
nyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48
pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 814 viešesnių žmonių biografi-
jos. Duoti dokumentuoti katalikiškų, socialistinių, liaisvamanisčių ir
kitų organizacijų atlikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, ban-
kai ir kt.

Norintieji šią knygą išsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money
Orderį

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS

vardu ir pastuti:

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai,
maistas, doleriniai Cerifikatai.

V. VALANTINAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigūs ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo
įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 pusl. knyga. Kaina \$1.50

Nei vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano
Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaitis pa-
ruštos studijos. Ši knyga būtinai kiekvienam, norinčiam pažinti ne-
tolimą Lietuvos praeitį. Lietuvoje gyvenusieji ir Smetonos valdymo
laikotarpį pažįstantieji žmonės tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiau-
siai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaitis knyga galima gauti "Naujienose" darbo valandomis.
Kas negali užtekti "Naujienos", tai prašoma persiųsti \$1.50 čekį
arba Money Orderį, pridant 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigų, tuojau knygą pasiųsime.